БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

20-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 137 (4853).

13 ИЮЛЬ ЖУМА 1973 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ПАРРАНДАБОҚАРЛАР РАПОРТИ

Орджоникидзе районидаги «Химик» совхозининг коллективи социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, ойлик, квартал планини муваффақиятли бажариб келмоқда.

Ишчиларнинг бутун куч ва ғайрати зарбдор беш йиллик планини ортиғи билан бажаришга қаратилган. Ишчилар бундан бир неча кун олдин яна бир улкан ғалабани қўлга киритдилар. Ярим йиллик сут, тухум, гўшт ва парранда гўшти етиштириш плани муваффақиятли бажарилди. 294 тонна ўрнига 355 тонна ёки ўтган йилнинг шу вақтига нисбатан 61 тонна кўп сут етиштирилди. 1006 минг ўрнига 1016 минг дона тухум етиштирилиб, бу соҳадаги план 101 процент қилиб адо этилди.

Чорва моллар туёғи ҳам анча кўпайди. 540 ўрнига 554 бошга етказилди. Шу жумладан соғин сигирларни кўпайтириш плани ҳам бажарилди. 109 бузоқ ўрнига 125 бузоқ олиниб, бу соҳадаги план 115 процент қилиб бажарилди.

Чиноз районидаги Навоий номли колхознинг паррандабоқарлари муддатидан олдин тухум тайёрлаш йиллик планини ошириб бажардилар. 20 минг ўрнига 31 минг дона тухум топширилди. Паррандабоқарлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, йил охиригача яна 40 минг дона тухум топшириш мажбуриятини олдилар.

Хўжаликда жун қирқиб олиш йиллик плани ҳам муваффақиятли бажарилди. Ҳар 100 бош совлиқдан 103 тадан қўзи олинди. П. Ўрозалиев ва бошқа чорвадорлар қишловга пухта ҳозирлик кўрмоқдалар.

СУВЧИ

Ен ариқда шарқираб оқаётган сув жилови пахтазор томон бурилди. Сувчи уни расамати билан эгатларга тарадн. Кечагина минерал ва маҳаллий ўғит аралашмаси билан тўлдирилган, атрофи юмшатилган ғўзалар танасига оби-ҳаёт югурди. Сув тупроққа сингиб, қаторлар қўнғир тусга кириб борган сари шона, гул, кўсаклардан маржон тақиб безанган ғўза туплари яйраб, силкиниб кўйгандек туюларди.

Пайкалнинг барча қаторларига сув оралаганини кўриб, сувчи қаддини ростлади. Намхуш қўлларини яктагига суртди. Кетмонини елкасига ташлаб, уват томон юрди. Пўлатга сув бергандек бўлди-да, деди у тупроққа сингиб бораётган кумуш ранг сувга назар ташлаб. Ўс, ҳосилингга ҳосил қўш, пахта коним... Сувчи ана шу гапларни ўзича такрорлади.

У шу пайт колхозчилар, механизаторлар ишидан мамнун бўлиб кетди. Ахир мана шу яшнаб турган ғўзаларни шу даражага келтиргунча ҳазилакам ҳаракат бўлдими. Тупроқ бағрига чигит ташлангандан то ҳозиргача, мана ҳозирги кунларда ҳам ёшу, қари, эру аёл маржон-маржон тер тўкиб, билак қувватини, қалб ҳароратини ғўзаларга ҳадя этмоқда. Уларнинг гуркираб ўсишига мадад бўлмоқда. Пахтакорлик касби ғаштини сурган деҳқон бултурги натижа билан қаноатлана олмайди. У ҳамон олдинга интилади. Бу йил бултургидан кўпроқ ҳосил етиштириш учун курашади, ҳаракатда бўлади. Мусобақадошлари олдида юзи ёруғ бўлиши учун фидокорона меҳнат қилади.

Деҳқон яхши билади, ердаги озуқа ёз чилласи сувига қонган ғўзанинг томир-томирига тўла сингишини. У шунинг учун ҳам кечаларни бедор ўтказади, саратон оташига бардош беради, ҳар туп ғўзасининг аҳволини кузатади, қайси пайкалда ғўза қандай ўсаётганини, ҳосил олиши қанақалигини, унга яна нима бериш зарурлигини ҳамма вақт ёдида сақлайди, сақлабгина қолмай ўша ерга яраша иш қилади. Бирор туп ғўза ҳам ҳосил олишда мўлжалдагидан ёмон бўлмасин деб қайғуради. Куздаги осмонўпар хирмон, шон-шуҳрат, бугунги меҳнат, астойдил ҳаракат, якдил бўлиб курашиш туфайли қўлга киритилишини у яхши билади. Поёнсиз далалардаги миллион-миллион туп ғўза ўз юкини кўтара оладими, йўқми, деҳқон эътиборида. Ҳозирги пайтда ҳосилимиз асосан яхши, умуман ғўзанинг ҳосил тугиши чакки эмас деган сўз чин деҳқон сўзи эмас. Пахтакорлик касбини улуғлаётган деҳқонлар ҳосилга ҳосил қўшишимиз керак, бугунги меҳнатимиздан кўра эртага яхшироқ ишлашимиз зарур, деб айтади. Дилдан чиқариб қабул қилинган социалистик мажбуриятни тўла ва ошириб бажармоқ учун ҳар туп ғўзада, ҳа, ҳар туп ғўзада белгиланган ҳосил бўлмоғи, шу ҳосилга яна ҳосил қўшмоқ учун белни маҳкам боғлаб курашни давом эттирмоғимиз зарур.

Июль ойининг кунлари эмас, соатлари ҳам қимматли. Бу ойнинг ҳар соат, дақиқаларини қадрлашимиз, шу ойнинг қолган кунлари давомида барчамиз пахта далаларида бўлиб, фидокорона меҳнат қилишимиз, ғўзанинг сувидан чопиғи ва культивациясидан, озиғидан доимо хабардор бўлишимиз керак.

Бугунги кунда сувчиларнинг иши ғоят тиғиз ва масъулиятли. Ғўза тупларидаги ҳосилнинг тўла сақланиб қолиниши, улар ёнига яна кўпроқ ҳосил қўшилиши кўп жиҳатдан сувчиларнинг кеча-кундуз моҳирлик билан ишлашларига боғлиқ. Бир туп ғўза ҳам сувдан қолмаслиги ёки сув эзиб қўймаслиги лозим. Акс ҳолда кўпчиликнинг фидокорона меҳнати туфайли қўлга киритилаётган ҳосилнинг тўкилиб кетиши мумкин.

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозида пахта ҳосилининг йил сайин ошиб бораётганлиги ҳусусида гап кетганда колхоз раиси, республикада хизмат кўрсатган пахтакор Маҳмуд Исматов бу ютуқларга ғўзани суғориш ишларининг пухта ташкил этилаётганлиги ва сувчиларга хақ тўлаш яхши йўлга қўйилганлиги туфайли эришилаётганлигини таъкидлайди. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти суғориш ишларини ҳамма вақт назорат қилиб бориш билан бирга сувчилар тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қиладилар, уларнинг моддий манфаатдорликларини ошириш тўғрисида қайғурадилар.

Колхоз сувчилари ана шу ғамхўрликларга жавобан, ўзларига яратиб берилган шароитдан тўла фойдаланган ҳолда далаларда ғайрат кўрсатиб меҳнат қиладилар. Ғўзаларни кеча-кундуз қондириб суғоришга эришадилар.

Колхоз ерлари рельефи бирмунча мураккаб бўлишига қарамай Турсун Ҳожиматов, Одил Пўлатов, Норхўжа Исахўжаев, Азиз Мараимов, Маҳмуд Юнусов ва шуларга ўхшаш жуда кўп сувчилар ғўза қаторларига сувни моҳирлик билан тараб, уни тупроқ бағрига тўла сингиши экиннинг оби-ҳаётга яхши қонишига эришмоқдалар.

Ғўзани суғориш ва сувчиларга бўлган муносабат областимиздаги бошқа жуда кўп колхоз ва совхозларда ҳам ана шундай. Бундай хўжаликларда ғўзалар гуркираб ўсиб, мўл ҳосил тугмоқда ва йил сайин пахтадан юқори ҳосил етиштиришга эришилмоқда. Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли, Пискент районидаги «Гулистон» колхозлари, Оққўрғондаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози, «Москва» колхози ва шуларга ўхшаш жуда кўп хўжаликларда бу йилги ёзнинг ғоят иссиқ келаётганлиги тўла ҳисобга олиниб, ғўзани суғориш ишлари шароитга мослаб пухта ташкил этилмоқда.

Ҳаво кун сайин исиб бораётганига қарамай айрим хўжаликларда ғўзани суғориш кўнгилдагидек ташкил этилмаган. Бу иш культивация, чопиқ, озиқлантириш каби юмушлар билан бирга қўшиб олиб борилмайди. Иш ўрталарида кескин узилиш бўлиб қолмоқда. Каналларда ва ариқларда етарли сув оқаётганига қарамай Оққўрғон районидаги Куйбишев номли, Бўка районидаги Карл Маркса номли, Чиноз районидаги Собир Раҳимов колхозларда, 1-«Пискент» совхозида ғўзани чанқатиб қўйиш ҳоллари юз бермоқда. Бу хўжаликларнинг раҳбарлари барча майдонларда ғўзаларнинг кеча-кундуз сувга қонишига юзаки қарамоқдалар.

Беш йилликнинг учинчи йилида областимиз пахтакорлари Она-Ватанга 400 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олганлар. Бу юксак мажбуриятни шараф билан адо этиш учун шу кунларда дала ишлари кучайтирилиши, ҳосилга-ҳосил қўшиш ойи ҳисобланган июль ва август ойларида дала ишларининг асло сусайтирилмаслиги, айниқса ғўзани сифатли суғоришга алоҳида эътибор берилиши, бирор туп ғўзанинг ҳам чанқатиб қўймаслик тадбирларини кўрилиши зарур.

СССР—ВДР: ҚАРДОШЛАРЧА БИРДАМЛИК МУСТАҲКАМЛАНАБЕРАДИ

Ле Зуан ва Фам Ван Донг ўртоқлар бошчилигидаги ВДР партия-ҳукумат делегациясини И. А. Лихачев номидаги машҳур Москва автомобиль заводининг коллективи 12 июль куни энг азиз меҳмонлар сифатида қардошларча кутиб олди. Вьетнамлик дўстлар цехларда бўлишди, корхона раҳбарлари билан суҳбатлашишди.

Бу ерда Москва меҳнаткашларининг ВДР партия-ҳукумат делегацияси билан учрашувига бағишланган кўпминг кишилик Совет-Вьетнам дўстлиги митинги бўлди. Митингга пойтахтдаги кўпгина корхоналар, қурилишларнинг ишчилари, ўқувчи ёшлар, зиёлиларнинг вакиллари келишди.

Мажлис аҳли Ле Зуан, Фам Ван Донг ўртоқларни, ВДР партия-ҳукумат делегацияси аъзоларини давомли қарсаклар билан кутиб олдилар. КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, КПСС Марказий Комитетининг секретари В. И. Долгих, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг биринчи ўринбосари О. Б. Рахманин, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Е. М. Тяжельников, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, ВЦСПС секретари П. Т. Пименов, СССРнинг ВДРдаги элчиси И. С. Щербаков, бошқа расмий кишилар минбарга чиқадилар.

Митингда Жанубий Вьетнам Республикасининг СССРдаги элчиси Данг Куанг Минь бор эди.

КПСС Москва шаҳар комитети ва Москва Совети ижроия комитетининг топшириғига биноан КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Москва Совети ижроия комитетининг раиси В. Ф. Промислов митингни очди.

Завод штамповкачи темирчилар бригадири К. Н. Малинга сўз берилади. У Москва ишчилар синфи ва И. А. Лихачев номидаги автомобиль заводи коллективи номидан азиз меҳмонларга самимий салом топширди.

Вьетнам билан бирдамлик ва уни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш доимо КПССнинг диққат марказида бўлди. КПСС Марказий Комитетининг, Марказий Комитет Сиёсий Бюросининг аниқ мақсадни кўзлаб олиб борган самарали фаолияти ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг мустаҳкам тинчликни ва пухта хавфсизликни таъминлашга қўшган катта шахсий ҳиссаси халқаро вазиятни юмшатишга олиб келди.

К. Н. Малин Ле Зуан, Фам Ван Донг ўртоқларга, ВДР партия-ҳукумат делегациясининг аъзоларига мурожаат қилиб, Ленин партияси пролетар интернационализмига чексиз садоқат руҳида тарбияланган Совет Иттифоқи меҳнаткашлари содиқ, самимий ва ишончли дўстлар бўлиб келганликлари, ҳозир ҳам шундай эканликлари ва шундай бўлиб қолишларини вьетнам халқига айтиб қўйишни илтимос қилди.

Совет-Вьетнам дўстлиги жамияти номидан делегацияни жамият правлениесининг раиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт учувчиси Г. С. Титов табриклади.

Совет Иттифоқидаги энг оммавий ташкилотлардан бири бўлган ва ўз сафларида миллион-миллион совет кишиларини бирлаштириб турган Совет-Вьетнам дўстлиги жамияти совет жамоатчилигининг Вьетнам халқи қаҳрамонона курашн билан бирдамлиги ҳаракатида актив қатнашди.

КПСС билан Совет ҳукуматининг ленинча йўлини ихлос билан қўллаб-қувватлаётган совет кишилари, деди пировардида Г. С. Титов, қардош вьетнам халқи ВДРда социалистик қурилиш ишида, бутун Ҳинди-Хитойда мустаҳкам тинчлик учун курашда бундан буён ҳам совет жамоатчилигининг ҳар томонлама мададига ишона бериши мумкин, деб астойдил айтмоқдалар.

М. В. Ломоносов номли Москва давлат университетининг студенти И. Карзанова митингда сўзга чиқиб, қаҳрамон Вьетнам халқининг вакилларига қизғин салом топширди.

Шундан кейин КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришинга сўз берилади.

У КПСС Москва шаҳар комитети ва Москва Совети номидан, пойтахт коммунистлари ва меҳнаткашлари номидан, митингнинг барча қатнашчилари номидан Вьетнам Демократик Республикасининг партия-ҳукумат делегациясини қизғин ва самимий табриклади.

Биз, совет коммунистлари, дунёда биринчи ғолиб социализм мамлакатининг меҳнаткашлари, деди В. В. Гришин, дўстликни социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг бирлигини янада мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида, тинчлик ва тараққиёт манфаатлари йўлида ҳар томонлама мустаҳкамлашни ўз бурчимиз деб ҳисоблаймиз.

Бугун биз Вьетнам Меҳнаткашлар партиясига, унинг Марказий Комитетига, унинг раҳбарларига яна бир карра чуқур ҳурматимизни изҳор этамиз. Енгилмас марксизм-ленинизм таълимоти билан қуролланган, ўртоқ Хо Ши Мин васиятларига содиқ Вьетнам коммунистларининг партияси даҳшатли уруш йилларида халқ оммасига бошчилик қилиб, ВДРни Жануби-Шарқий Осиёда социализм, озодлик ва тинчликнинг қудратли қўрғонига айлантирдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 10 июлдаги нутқида таъкидлаб ўтганидек, совет кишилари ҳамиша вьетнамлик қардошларига ҳамдам бўлдилар. Тинчлик ва социализм учун курашда Вьетнамга ҳар томонлама мадад ва ёрдам беришни совет халқи ўзининг интернационал бурчи деб ҳисоблаб келди ва ҳозир ҳам шундай деб ҳисобламоқда.

Совет кишилари, деди сўзини давом эттириб В. В. Гришин, Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги Париж битими имзоланганлигини қизғин табрикладилар. Осойишта бунёдкорлик меҳнатни яна бошлаш имконини олган вьетнамлик қардошларимизнинг қувончи инсоният тарихидаги энг вайронгарчилик урушларидан бирини бошдан кечирганлигимиз учун ҳам бизга яқин ва тушунарлидир.

Шундан кейин В. В. Гришин совет кишилари коммунистик қурилиш янги босқичининг КПСС XXIV съезди қабул қилган программасини қандай бажараётганликлари тўғрисида, пойтахт меҳнаткашлари халқнинг шонли ютуқларига қандай ҳисса қўшаётганликлари ҳақида гапириб берди.

Қаҳрамон Вьетнам халқининг, социализм ва тинчлик барча кучларининг империалистик агрессия устидан ғалаба қозонганлиги, шунинг натижасида Вьетнамдаги уруш тўхтаганлиги халқаро ҳаётда ўтган даврда содир бўлган энг муҳим воқеаларнинг биридир.

Шу йил мобайнида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг Германия Федератив Республикасига қилган визити ва икки ўртада тузилган Совет-Ғарбий

И. А. ЛИХАЧЕВ НОМЛИ АВТОМОБИЛЬ ЗАВОДИДА МОСКВА МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ МИТИНГИ

Германия битимлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Франция президенти Помпиду билан музокаралари ва бу музокаралар иккала мамлакатлар ўртасида ривожланиб бораётган ҳамкорликка янги ҳисса қўшганлиги социализмнинг интернационал позицияларини мустаҳкамлаш учун, халқаро вазиятни соғломлаштириш учун бениҳоя муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Яқинда олий даражада бўлиб ўтган Совет-Америка музокараларини жаҳон жамоатчилиги ҳақли равишда халқаро ҳаётнинг буюк воқеаси деб атамоқда. Ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкинки, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев билан АҚШ президенти ўртасида имзоланган битимлар, аввало, ядро урушининг олдини олиш тўғрисидаги битим тарихий аҳамиятга эга бўлиб, Совет-Америка муносабатларида сифат жиҳатидан янги босқич бошланганлигини билдиради.

Маълумки, КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг АҚШга қилган визити якунларини кўриб чиқиб, катта принципиал аҳамиятга молик ғоят муҳим воқеа бўлган ана шу визитнинг сиёсий ва амалий натижаларини батамом, тўла-тўкис маъқулладилар. Мамлакатимизнинг барча меҳнаткашлари ўртоқ Л. И. Брежневнинг АҚШга қилган визитига берилган бу баҳога якдиллик билан қўшилмоқдалар.

Барча совет кишилари, шу жумладан москваликлар ҳам коммунистик партия билан Совет ҳукуматининг ташқи сиёсат соҳасидаги фаолиятини тўла-тўкис қўллаб-қувватламоқдалар ва қизғин маъқулламоқдалар, деб таъкидлади В. В. Гришин.

Совет халқи ўртоқ Л. И. Брежневнинг ялпи тинчлик ва хавфсизликни таъминлашга, мамлакатимизнинг ташқи сиёсат йўлини амалга оширишга қўшиб келаётган жуда катта шахсий ҳиссасини юксак баҳолайди. Совет халқи ўртоқ Л. И. Брежневга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилганлиги ва бу мукофот куни кеча топширилганлигидан ғоят мамнун эканлигини изҳор қилади. Биз Леонид Ильич Брежневга тинчлик ишининг ва коммунизм ишининг ғоялари тантанасининг манфаатлари йўлидаги фаолиятида янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

В. В. Гришин пойтахт коммунистлари номидан, барча москваликлар номидан Ле Зуан ва Фам Ван Донг ўртоқларга, ВДР партия-ҳукумат делегациясининг барча аъзоларига ва улар орқали бутун Вьетнам халқига Вьетнам халқи эришган улкан ғалаба муносабати билан қизғин самимий қутловлар йўллади ва яна бир бор табриклади.

Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ле Зуан минбарга чиқади.

Ўз ватанининг озодлиги ва мустақиллиги учун узоқ давом этган оғир курашда Вьетнам халқи яқиндагина катта ғалаба қозонган бир пайтда бизга бениҳоя азиз бўлган улуғ Совет Иттифоқига визит қилиб келган делегациямиз сизларга Вьетнам халқининг самимий хайрихоҳлик туйғуларини, қалб саломини ва чуқур миннатдорчилигини топширади. Дарҳақиқат, машаққатлар ва кулфатларга тўла бўлса ҳам, шу билан бирга порлоқ жасоратлар билан ўтган Вьетнам халқининг салкам ярим асрлик кураши ўзининг ҳамма босқичларида Октябрь революциясининг зўр таъсиридан баҳраманд бўлди. Совет Иттифоқининг иккинчи жаҳон урушидаги шонли ғалабасидан, унинг социализм ва коммунизм қурилишидаги порлоқ ютуқларидан, совет халқининг қудратли мадади, буюк ва қимматли ёрдамидан илҳом олди.

Вьетнам халқи мустамлакачилик зулми остида азоб чекиб ётган бир пайтда ўртоқ Хо Ши Мин неча ўн минг километр йўл босиб, Ленин Ватанига, Октябрь революцияси Ватанига келди. Бу ерда у ўз халқининг, ўз мамлакатининг нажот йўлини топди, социализм ва коммунизм йўлини топди.

Совет ишчилари, колхозчилари, зиёлилари, «Вьетнамга аталган буюртмаларга — кенг йўл!» деган шиорга амал қилиб, Вьетнам учун қурол-яроғ ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш ишига ўз қалбларининг ҳароратини, ўзларининг ижодий меҳнатларини сарфлаганликларини Вьетнам халқи абадий унутмайди.

Мана шу юксак минбарда туриб, — деди Ле Зуан, совет халқининг Вьетнам халқига қизғин меҳр-муҳаббати ҳамда унга жуда катта, қимматли ва самарали мадад ҳамда ёрдам берганлиги учун сизларга, сизлар орқали барча совет коммунистларига, бутун совет халқига Вьетнам Меҳнаткашлар партиясининг, Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати ва Вьетнам халқининг самимий чуқур миннатдорчилигини изҳор этаман.

Социалистик мамлакатларнинг кучайиб бораётган қуввати ва Совет Иттифоқининг қудрати, деб таъкидлади нотиқ, дунёдаги кучлар нисбатини революция фойдасига тубдан ўзгартириб юборди, халқларнинг давримизнинг юксак мақсадлари учун — тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социализм учун курашида ишончли гарантия бўлиб қолди.

Ленин барпо этиб, чиниқтирган шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ҳамма зафарларининг ташкилотчиси ва раҳнамоси бўлди. Большевиклар партияси туғилганлигидан дарак берган Россия социал демократик ишчи партиясининг II съезди чақирилган кунга 70 йил тўлиши тез орада нишонланади. Шу муносабат билан Вьетнам Меҳнаткашлар партияси ва Вьетнам халқи номидан Совет Иттифоқи коммунистларига ва бутун совет халқига энг қизғин қутловларимизни йўллашга ижозат бергайсиз!

Вьетнам халқи совет кишиларининг порлоқ муваффақиятлари билан чексиз фахрланади. Биз қардош совет халқига коммунизм қуриш йўлида, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришда янги, янада улуғвор ютуқларга эришишини астойдил тилаймиз, КПСС XXIV съездининг қарорларига мувофиқ бутун дунёда тинчлик учун курашда, турли мамлакатлар халқларининг революцион ишига ёрдам беришда янада каттароқ ғалабалар тилаймиз.

Ле Зуан Вьетнамда урушни тўхтатиш, тинчликни тиклаш тўғрисида Парижда имзоланган битимни тавсифлаб, шуни таъкидладики, бу — қардош социалистик мамлакатларнинг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг ҳамда тинчлик ва адолатни қадрловчи мамлакатларнинг умумий ғалабаси, бутун тараққийпарвар инсониятнинг, шу жумладан Америка халқининг ҳам ғалабаси, абадий ва мустаҳкам бирдамликнинг ғалабаси бўлди.

Ана шу тарихий вазиятда Жанубий Вьетнам Муваққат революцион ҳукумати билан Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти Жанубий Вьетнам аҳолисининг бирдан-бир ҳақиқий вакиллари сифатида, Жанубий Вьетнам аҳолисининг ўз тақдирини, ўзи белгилашдан иборат қонуний ҳуқуқлари учун матонатли курашчилар сифатида, мустақиллик, тинчлик ва миллий иноқликнинг байроқдорлари сифатида, Жанубий Вьетнам нурафшон келажагининг рамзи сифатида ҳар қачонгидан ҳам аниқ-равшан ҳаракат қилмоқдалар.

КПСС, Совет ҳукумати ва қардош совет халқи бундан буён ҳам Вьетнам халқига узил-кесил ғалаба қозонгунча қизғин мадад, катта ёрдам бериб туришларига Вьетнам халқининг ишончи комил, деб таъкидлади Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари. «Уруш кунларида бўлгани каби тинчлик кунларида ҳам биз сизлар билан бир сафда бўламиз. Вьетнамни қўллаб-қувватлаш — бизнинг интернационал бурчимиз. Бу — социалистик мамлакатларнинг умумий иши». Ўртоқ Л. И. Брежневнинг ана шу самимий сўзлари ишонч ва илҳомнинг янги манбаи бўлиб хизмат қилади, Вьетнам ватанпарварларининг эзгу орзу-умидларига мос бўлиб тушади.

КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукумати Вьетнамга берилган жамики ёрдамни текин ёрдам деб ҳисоблашга қарор қилганликлари халқимизнинг ғайрат-шижоатини янада жўш урдириб юборади, КПССга, Совет ҳукуматига ва қардош совет халқига миннатдорчилик туйғусини янада кучайтиради.

Вьетнам билан Совет Иттифоқи ўртасида вужудга келган ва узоқ давом этган курашда чиниққан буюк дўстлик ва мустаҳкам жанговар жипслик, деди Ле Зуан, мамлакатимиз халқларининг энг қимматбаҳо хазинасидир. Вьетнам коммунистлари ва Вьетнам халқи сизларнинг ишончингизга муносиб бўлишга қаттиқ бел боғлаганлар, Совет Иттифоқига нисбатан шонли интернационал бурчларини бажо келтиришга аҳду паймон қилганлар, партияларимиз, ҳукуматларимиз ва халқларимиз ўртасидаги дўстлик ва жипсликни янада мустаҳкамлашга, бу дўстлик ва жипсликни мамлакатларимиз каби ҳамиша мустаҳкам ва равнақ топувчи дўстлик ва жипсликка айлантиришга бутун кучларини сарфлашга азми қарор берганлар.

* * *

В. В. Гришин билан Ле Зуан нутқлари зўр эътибор бериб тингланди ва қарсаклар билан қайта-қайта бўлиниб турди.

Ана шу шонли учрашувдан хотира бўлсин учун Ле Зуан ВДР партия-ҳукумат делегацияси номидан пойтахт меҳнаткашларига аталган вимпелни В. Ф. Промисловга топширди. Унга Вьетнам ва рус тилларида: «Вьетнам ва совет халқлари ўртасидаги буюк дўстлик ва жанговар жипслик абадий мустаҳкамлана берсин!» деган сўзлар ёзилган.

Москва меҳнаткашлари номидан вьетнамлик қардошларга Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ва дунёда биринчи социалистик давлатнинг асосчиси В. И. Лениннинг портрети топширилди.

Митинг охирида Вьетнам Демократик Республикаси билан Совет Иттифоқининг давлат гимнлари ижро этилди.

(ТАСС).

ДЕЛЕГАЦИЯ ҚАЙТИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко бошчилигидаги Совет партия-ҳукумат делегацияси Сурия Араб Республикасига қилган сафаридан 12 июлда Москвага қайтиб келди.

Делегация Сурия Араб Республикаси ҳукумати билан Араб Социалистик уйғониш партияси раҳбарлигининг таклифига биноан Сурияга борган эди.

А. П. Кириленко ва унга ҳамроҳлик қилувчи кишилар Сурия Араб Республикасида бўлганларидан кейин Ливан Республикасига бориб келдилар.

Внуково аэродромида партия-ҳукумат делегациясини КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Ф. Д. Кулаков, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев ва бошқалар кутиб олдилар.

(ТАСС).

ИЛҒОР ҒАЛЛАКОРЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети ғалла ўриш, давлатга дон сотиш ва ташиш юзасидан районлар, совхозлар, колхозлар ва автоколонналар ўртасида бошланган социалистик мусобақанинг июль ойи биринчи ўн кунлиги якунларини кўриб чиқиб қарор қилдилар.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг Кўчма Қизил Байроғи **Оҳангарон районига** (район партия комитетининг секретари **К. Аъзамов,** район ижроия комитетининг раиси **У. Умурзоқов,** район комсомол комитетининг секретари **С. Султонқулов,** район қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи **В. Пак** ўртоқлар) берилди. Район 71,3 процент майдондаги донни ўриб олган, ўн кунликда 41,3 процент ўсишга эришган. Давлатга ғалла топшириш планини 80,3 процент бажариб, ўн кунликда 71,3 процент ўсишни таъминлаган. Байроқ Бекобод районидан олиб берилди.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг Кўчма Қизил Байроғи Оҳангарон районидаги **1-«Оҳангарон» совхозига** (директори **И. Султонов,** бош агрономи **Т. Қўчқоров,** ишчилар комитетининг раиси **Р. Йўлдошев,** бош инженери **В. Никитин** ўртоқлар) берилди. Совхоз 85,2 процент майдондаги донни ўриб олиб, ўн кунликда 31,2 процент ўсишга эришган. Давлатга дон сотиш планини 114 процент бажарган. Ўн кунликда 103 процент ўсишни таъминлаган.

Байроқ Бекобод районидаги Ойбек номли совхоздан олиб берилди.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг Кўчма Қизил Байроғи Юқори Чирчиқ районидаги **«Правда» колхозига** (раиси **Г. Югай,** партия ташкилотининг секретари **А. Ўтамалиев,** бош агрономи **Л. В. Ким,** механизация бўйича раис ўринбосари **Л. А. Ким** ўртоқлар) берилди. Колхоз 70 процент майдондаги донни ўриб олиб, ўн кунликда 60,5 процент ўсишга эришган. Давлатга ғалла сотиш плани 100 процент бажарилган. Ўн кунликда 52,3 процент ўсишни таъминлаган.

Байроқ шу райондаги «Политотдел» колхозидан олиб берилди.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг Кўчма Қизил Байроғи Солдатскийдаги **81-автобазанинг автоколоннасида** (бошлиғи **Т. Зиёдов,** партия ташкилотининг секретари **К. Тамазова,** ишчилар комитетининг раиси **Х. Раҳмонов** ўртоқлар) қолдирилди. Автоколонна дон ташиш планини 111,6 процент бажарган.

Серғайрат ёшлар

Завод партия ташкилотининг секретари 2-механика йиғув цехининг бригада бошлиғи Анвар Абдураззоқов ҳақида илиқ гапларни айтди. Биз бу меҳнат зарбдорининг яратувчилик ишлари билан яқиндан танишиш мақсадида у ишлаётган цехга йўл олдик.

...Цехда иш қизғин. Бир сафга тизилган машина-механизмларнинг овози қулоққа чалинади.

Биз Анвар ёнига борганимизда у иш жойини металл чиқиндиларидан тозалаётган экан.

— Ишнинг унумли бўлиши кўп жиҳатдан иш жойининг озода бўлишига боғлиқ,—дейди А. Абдураззоқов — Шу боисдан бригадамиздаги каттаю кичик озодаликка алоҳида эътибор беришга одатланган. Коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номни доимо оқлаб келаётган бригадамизда ўз касбини пухта эгаллаган йигитлар кўплаб топилади. «Тез, арзон ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқарамиз!» шиори остида ишлаб, ойлик, квартал планларини ортиғи билан бажармоқдамиз.

— Тўққизинчи беш йилликнинг учинчи ҳал қилувчи йилида бу илғор бригада ишчиларининг ҳар бири зиммасига оширилган шахсий мажбурият олган,—дея суҳбатга қўшилди цех партия ташкилотининг секретари Г. Зокиров. Масалан, Анварнинг ўзи йиллик планни 25 декабрда бажариш, пландан ташқари кўплаб сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш ҳисобига 180 сўм иқтисод қилишга сўз берган.

Ўзаро социалистик мусобақа муваффақиятлар гарови. Мана икки йилдирки, Анвар бошлиқ бригада меҳнатсеварлари Одессадаги Октябрь революцияси номли қишлоқ хўжалик машиналари заводининг Николай Коваль бошлиқ механика-йиғув цехи ишчилари билан мусобақадош. Дўстлар вақти-вақти билан бир-бирларига делегациялар юбориб туришади. Бу ўз ўрнида зиммадаги юксак вазифаларни муваффақиятли адо этиш, илғор иш тажрибаларини кенг оммалаштиришда катта аҳамият касб этмоқда.

С. МЕЛИЕВ.

1975 ЙИЛ ҲИСОБИГА

Умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган Тошкент «Сувенир» фабрикасида иш қизғин. Фабриканинг 4 та цехидан 17 киши тўрт йиллик план топшириқларини муваффақиятли бажариб, 1975 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар.

Қоғоз-полиграфия цехининг У. Турдиева, Қ. Ёқубов, газмолга гул босиш цехининг Р. Маннопов, С. Сандалиев, ёғоч маҳсулотлари цехининг Ҳ. Нуралиев каби меҳнатсевар ишчилари ойлик нормаларини 160—170 процент адо этиб, фабрика ишчилари орасида пешқадамлик қилмоқдалар.

— Биз,— дейди гул босиш цехининг илғор ишчиси, комсомол аъзоси Рихсивой Маннопов,— июнь ойидан бошлаб 1975 йил ҳисобига маҳсулот бера бошладик. Бунга асосан, вақт ва хом ашёни, электр энергия ва химикатларни тежаш орқали эришдик. Цехга янги дазмол аппаратининг ўрнатилиши ҳам ишимизни енгиллаштирди. Аввал дазмол босишда 30 киши банд бўлган бўлса, энди бу ишни 6 киши уддалаяпти. Меҳнат унумдорлиги бир неча марта ошди. Фабрика маъмуриятининг ишчилар ҳақида қилаётган ғамхўрлиги ҳам муваффақиятларимиз гарови ҳисобланади.

З. ТЎЛАГАНОВА.

Пойтахтимиздаги «Учқун» тўқимачилик галантерея фабрикасида Тошкент тўқимачилик, Марғилон ипак комбинати тўқувчиларининг ватанпарварлик ташаббусига қўшилган илғорлар жуда кўп. Умри МУҲИДДИНОВА ана шундайлардан бири. Ойлик, квартал нормасини доимо 130 процентга етказиб адо этаётган бу меҳнатсевар аёл айни кунларда 1974 йил ҳисобига маҳсулот топширмоқда. Суратда: У. Муҳиддинова.

А. Тўраев фотоси.

МАКТАБЛАРДА ИБРАТЛИ ИШЛАР

(ХАТЛАРНИ ЎҚИБ)

Мактабларда ўқишлар тугаб, янги ўқув йилига қизғин тайёргарлик кўрилаётган шу кунларда билим ўчоқларида ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Педагогик коллективлар биринчи сентябрга пухта ҳозирлик кўриб, дастлабки ютуқларни қўлга киритдилар.

Редакциямизга мактаблардан келиб турган хат-хабарларда ана шулар ҳақида ҳикоя қилинади. Шу билан бирга ўқув-тарбия ишида жонбозлик кўрсатаётган моҳир педагогларга бағишланган материалларни ҳам олдик.

— Кекса ўқитувчи Абдулла Ўрозовни Ўрта Чирчиқ районида кўпчилик яхши билади,— деб ёзади газетхон **Ж. Қурбонбеков.**— Унинг ёш авлодни ўқитишга кўп меҳнати сингди. У дастлаб бошланғич синф ўқитувчиси, кейинчалик илмий бўлим мудири, мактаб директори бўлиб ишлади. Ҳозир Абдулла ака 67-ўрта мактабнинг тажрибали тарих ўқитувчиси.

Руҳинисо Азимова ҳам ўқитувчиликдан бахт топганлардан. Унинг меҳнат йўли ҳам ибратлидир. Оржоникидзе районидаги 1-мактабнинг бу ҳурматли педагоги ҳақида ўртоқ **Н. Йўлдошева** фахрланиб ёзади. Ангрен шаҳридаги 15-мактабнинг математика ўқитувчиси М. Қурбоновнинг педагогик маҳорати **Т. Шералиев** қўлига қалам тутқазди.

Бекобод районидаги Дзержинский номли 1-ўрта мактабда имтиҳонлар муваффақиятли ўтди. Синов кунларида педагоглар томонидан амалга оширилган тадбирлар ўртоқ **А. Ҳайдаров**нинг «Қувончли натижалар» деган мақоласида ўз ифодасини топган.

Янгийўл шаҳридаги 8-мактабнинг ўқитувчиси **Э. Мадаминов** ўзининг «Ёшларни эстетик руҳда тарбиялайлик» деган мақоласида билим ўчоқларида бу соҳада қилиниши лозим бўлган ишлар ҳақида тўхталади. Газетхон **Ҳ. Мавлонов** редакцияга йўллаган хабарида доривор ўсимликларни парвариш этиш хусусида фикр юритиб, Тошкентдаги 40-мактабда ўтказилган яшил бойлик байрами ўқувчиларда катта қизиқиш уйғотганлигини маълум қилади.

Чиндан ҳам ёзги таътил давом этаётган бўлса-да, областимиз мактабларида иш қизғин. Янги ўқув йилини беками-кўст кутиб олиш учун ҳамма имкониятлар ишга солинмоқда.

МАҲСУЛОТ СИФАТИ ВА МОДДИЙ РАҒБАТЛАНТИРИШ

ИҚТИСОДИЙ ТЕМАДА

Саноатда жорий қилинаётган хўжаликислоҳоти тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилаш мақсадида турли ҳил иқтисодий омиллар ва моддий рағбатлантиришлардан тўларoқ фойдаланиш учун катта имкониятлар очиб бермоқда. Шундай шароитда, аввало, корхоналар иши сифатининг яхшиланиши билан маҳсулот сифатини оширишни моддий рағбатлантириш ўртасидаги тафовутни ажрата билиш лозим. Кўп ҳолларда ана шу тафовутларнинг фарқига борилмайди, рағбатлантиришнинг бу икки тури бир-бирига қориштириб юборилади. Иш сифатини яхшилашни рағбатлантириш принципи саноатимизда кенг қўлланилаётган маҳсулот сифатини ошириш тадбирлари ва уни биринчи кўрсатишдаёқ топшириш системасига асос қилиб олинган. Бу тартиб, технология интизомини мустаҳкамлашга, ишлаб чиқариш маданиятини оширишга ёрдам беради, демак у тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилашнинг муҳим шартидир. Биз истеъмол учун яроқли бўлган маҳсулот сифатини оширишни моддий рағбатлантириш ҳақида сўз юритмоқчимиз. Бу ҳозирги вақтда жуда муҳимдир. Чунки, жуда кўп иқтисодчилар таъкидлаганидек, ҳозир яхши сифатли маҳсулот тайёрлашни рағбатлантириш билан алмаштириш тенденцияси анча кучлидир. Маҳсулот сифати истеъмол вақтида аниқланади, моддий рағбатлантириш эса ишлаб чиқариш давомида амалга ошириладики, бу асосий қийинчиликлардан биридир.

Ишлаб чиқариш билан истеъмол ўртасидаги оралиқ анча узоқ бўлиши, ҳатто бир неча йилни ташкил этиши мумкин, тайёрланаётган маҳсулот сифатига эса фақатгина у фойдаланиб бўлгандан сўнг баҳо бериш мумкин. Шунинг учун ҳам маҳсулот сифатини оширишни моддий рағбатлантириш системасини ишлаб чиқишда ана шу маҳсулотни ишлаб чиқариш вақтидаги сифатини ҳисобга олиш, баҳолаш керак.

Маҳсулот сифатини моддий рағбатлантиришда корхона томонидан буюм турининг бутун йиғиндиси сифатининг амалдаги ўртача даражаси негиз қилиб олиниши керак, маҳсулот у ёки бу турининг амалдаги ўртача сифат даражаси корхоналарда ҳар хил бўлиши турган гап, чунки уларнинг ишлаб чиқариш шароитлари бир-бирларидан фарқ қилади. Маҳсулот сифати даражасидаги ана шу турли-туманлик моддий рағбатлантиришни жорий қилишни тақозо этувчи сабаблардан биридир.

Рағбатлантириш системаси комплекс характерга эга бўлиши керак, у ишлаб чиқаришни иқтисодий рағбатлантириш ҳамда ходимларни моддий рағбатлантиришни ўз ичига олмоғи даркор. Енгил саноат корхоналарида моддий рағбатлантиришни ана шундай йўналишлар бўйича ташкил этиш юзасидан анчагина тажриба тўпланган.

Кўпинча маҳсулот сифатини яхшилаш проблемасига бракни камайтириш ва тамомила бартараф этиш нуқтаи назаридан қаралади. Бу айтарлик жуда ҳам тўғри эмас. Маҳсулот сифатини яхшилаш моҳияти унинг хусусиятларини (пишиқлигини ошириш, ташқи пардозини яхшилаш ва ҳоказо) яхшилашдан иборатдир.

Бу талаблар эса ҳар бир корхона ва ходим учун мажбурий бўлмоғи лозим. Лекин шунга қарамай, кўпгина корхоналар ҳали ҳам брак маҳсулот ишлаб чиқаришга йўл қўймоқдалар, натижада уларнинг номига кўплаб рекломациялар тушмоқда. Шуни айтиш кифояки, ҳар йили сифат бўйича давлат инспекцияси танлаб текширилган маҳсулотнинг 10 процентгача ва ундан ҳам ортиқ бўлган қисмини бракка чиқармоқда, кўплаб маҳсулотларнинг сифатини пасайтирмоқда.

Корхоналарда ана шу зарарларни камайтиришни рағбатлантириш учун мукофотлаш системаси, сифатсиз маҳсулот беришда айбдор бўлганларга жарима солиш системаси қўлланилмоқда. Хомашё, материаллар ва тайёр маҳсулотга давлат стандартларини ўз вақтида қайта кўриб чиқиш юксак сифатли маҳсулот тайёрлагани учун ходимларни мукофотлаш самарадорлигини оширишнинг муҳим шартларидан бўлиб хизмат қилади.

Тугал маҳсулот ишлаб чиқаришнинг бутун технологик занжирида хомашё сифатининг яхши бўлишини таъминлаш тобора катта аҳамият касб этади. Хомашё сифатининг пастлиги тайёр маҳсулот сортини пасайтириш ва уни бракка чиқаришнинг асосий сабабларидан биридир.

Хомашё ва тайёр маҳсулотга бўлган қатор ГОСТларнинг номувофиқлиги ҳам бунга хизмат қилмоқда. Сунъий ва синтетик толалар ҳамда тўқимачилик-трикотаж буюмлари, чарм товарлари, пойафзал ва тикувчилик буюмларига ГОСТлар мос қилиб таъсис этилмаган. Масалан, ип газламасига бўлган ГОСТлар гули бир меъёрда тушмаганлиги газламани иккинчи сортда бўлишига руҳсат беради. Оқибатда, ундан тайёрланган буюм сортли бўлолмайди, газламаларнинг киришиш проценти кийимлар тикишда йўл қўйиладиган нормадан ошиқча бўлишга, сифати паст бўлган, хомашёдан биринчи сортли маҳсулот тайёрлашга олиб келади. Масалан, пойафзал фабрикалари 4, 5-сортли чарм товарлари олиб, ундан пойафзалнинг 94-97 процентини эса биринчи сортли қилиб чиқарадилар. Бу фабрикалар паст сортли чармлар олишдан манфаатдор ҳам бўлишади. Чунки, бу фабрикаларда маҳсулот таннархини камайтириш ҳисобига қўшимча фойда олиш имконини беради. Чармнинг сорти қанчалик паст бўлса, ундан шунчалик кам пойафзал деталлари олиш назарда тутилади.

Шунинг учун ҳам ГОСТларни хомашё ва тайёр маҳсулотга нисбатан мувофиқлаштириб, қайта белгилаш керак. Унда биринчи сортли маҳсулот юксак сифатли хомашёдан олиниши тартибига амал қилиш талаб этилиши лозим. Бу сифат масаласини ҳал қилишнинг муҳим шартларидан биридир.

Енгил саноат буюмлари сифатини оширишни моддий рағбатлантиришни таҳлил қилиш шуни кўрсатдики, ҳали бу соҳа ходимларини моддий рағбатлантиришни ташкил этишда қатор камчиликлар бор экан. Корхоналарда қўлланилаётган мукофотлаш системаларида миқдор кўрсаткичларини рағбатлантириш катта ўрин олиб, маҳсулот сифати учун мукофотлаш лозим даражада эмас. Маҳсулот сифати ниҳоят даражада юксак бўлишини талаб этувчи ишлаб чиқариш участкаларида меҳнатга ишбай асосида ҳақ тўлашнинг давом этаётганлиги ҳам сифатга зарар келтирмоқда. Сифатсиз маҳсулот ва брак ишлаб чиқарганлик учун корхона ходимларининг моддий жавобгарлиги лозим даражада эмас.

Енгил саноат корхоналарида маҳсулот сифати ишлаб чиқаришнинг энг асосий кўрсаткичи бўлиши керак. Шунинг учун ҳам бу тармоқ корхоналари ходимларини мукофотлаш ҳақидаги низомни қайта кўриб чиқиш, унда буюмлар сортлари бўйича планнинг бажарилиши асосий кўрсаткич қилиб белгиланиши, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми эса мукофотлашнинг қўшимча кўрсаткичи, балки мукофотлаш шартларидан бири қилиб белгиланиши керак.

Тикувчилик буюмларининг сифатини яхшилаш шу куннинг муҳим вазифасидир. Ана шу кўрсаткич кўнгилдагидек бўлмаётганлиги учун савдо тармоқлари турли-туман кийим-кечаклар билан тиқилиб ётибди. Бизнингча, кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқаришнинг бу тармоғида ходимларни ишлаб чиқариш программасини ошириб бажарганлиги учун эмас, балки асосан буюмларнинг сифат кўрсаткичини яхшилаганлиги учун мукофотлаш жорий қилиниши керак. Тикувчилик корхоналарида меҳнатга ишбай асосида ҳақ тўлаш кенг тарқалганлиги кўп ҳолларда сон кетидан қувиб, сифатга эътибор бермасликка олиб келмоқда. Шунинг учун «Мосглавшвейпром» ва «Леглавшвейпром» корхоналарининг тажрибасидан фойдаланиш мақсадга мувофиқдир. Бу корхоналарда ишчиларга маош ишбай асосида эмас, балки вақтбай-мукофот системаси асосида тўланмоқда. Бунда норматив топшириқлар белгиланган. Шундай қилинса, биринчи кўрсатишдаёқ қабул қилиб олинадиган яхши сортли маҳсулот тайёрлаш даражаси анча ошган бўлур эди.

Саратовликларнинг биринчи кўрсатишдаёқ маҳсулотни топшириш системасини қўллашдан анчагина наф кўриш мумкин. Бу система енгил саноат корхоналарида ҳам ўзини оқлаяпти. Тошкент тўқимачилик комбинати, Тошкент устки трикотаж фабрикаси, «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси, Тошкентдаги 2 ва 3-тикувчилик фабрикаларида бу системани қўллаш яхши самара бермоқда. Ҳозирги вақтда бу корхоналарда биринчи кўрсатишдаёқ топширилаётган маҳсулот тайёрланаётган барча буюмларнинг 91—94 процентини ташкил этмоқда. Тошкентдаги 1 ва2-, Чирчиқ, Янгийўл фабрикаларида ҳам бу система қўлланилмоқда.

Лекин унинг ёйилиши ҳали ҳам лозим даражада эмас. Барча енгил саноат корхоналарида ана шу прогрессив усулни кенг жорий қилишга эътиборни кучайтириш зарур. Бундан фақат наф кўрилади, холос.

Нарх маҳсулот сифатини яхшилаш ва унинг ассортиментини кенгайтиришга кучли таъсир кўрсатувчи муҳим иқтисодий омил ҳисобланади. Енгил саноат буюмларига нарх системасининг иқтисодий рағбатлантиришга таъсирини кучайтириш кўп талаб қилинаётган барча маҳсулотларнинг рентабеллилик даражасини аниқлашни таъминламоғи керак. Маҳсулот сифати қанчалик юксак ва унга талаб қанчалик кўп бўлса, бу буюм турини ишлаб чиқариш рентабеллилиги шунча баланд бўлиши керак.

Пойафзал ва тикувчилик саноатидаги нарх системаси ана шу талабларга жавоб бермайди. Чунки, рентабеллилик ошиши ва буюм сифати одатда бир-бирига монанд эмас. Бу шунинг билан изоҳланадики, кўп ҳолларда корхоналарда маълум артикулдаги янги моделлар ёки янги фасонлар ишлаб чиқариш, эски маҳсулотларга нисбатан кам рентабеллидир.

Маълумки, янги моделлар ишлаб чиқариш учун меҳнат сарфиёти кўпаяди, қўшимча маблағ харажат қилинади. Буюмлар бирлигига сарфланадиган харажатлар ва истеъмол нархини белгилашдаги бу қарама-қаршилик нархларни планлаштиришда ҳисобга олиниши керак. Корхона яхшиланган сифат билан чиқарилган маҳсулот нархига қўшимча қиммат қўйиш, шунингдек, истеъмол хусусиятлари ёмонлашган маҳсулотлар нархини камайтириш имконига эга бўладилар. Қўшимча қиймат қўйиш миқдори маҳсулот доимий нархининг 5 процентдан 15 процентигача бўлиши мумкин. ва у ходимларни мукофотлашга, маҳсулот сифатини яхшилаш учун қўшимча харажатларни ҳамда муваққат нархлар муддатлари тугагандан сўнг товар қолдиқларини қайта баҳолаш натижасида савдо тармоқлари кўрадиган зарарни қоплашга сарфланади. Ҳозирги вақтда муваққат нарх муддатлари тугагандан сўнг савдо тармоқларида қолган товарлар қайта баҳоланганда зарарни қоплаш учун қўшимча олинган фойданинг 40 процентининг ажратилиши назарда тутилади, бу эҳтиёждан анча кўпдир. Агар ишлаб чиқарилган янги товарларнинг 40 проценти муваққат нархлар бўйича реализация қилинмай қолсагина, ана шу миқдордаги маблағ зарур бўлади. Агар янги товарлар харидорбоп бўлмаса, у — ана шу товарларнинг нархи бунга етарли даражада асос бўлмагани ҳолда оширилганлигини кўрсатади.

Устамалардан амалий фойдаланиш янги маҳсулот ва сифати оширилган маҳсулот деганда нималарни тушуниш кераклиги ҳақидаги масалани ҳал қилиш лозимлигини келтириб чиқарди. Бу масалаларни халқ хўжалиги миқёсида ҳал қилмай, балки айрим корхоналар манфаатини ҳисобга олиб ҳал қилиш моддий рағбатлантириш системасининг самарадорлигини пасайтирмоқда. Сифатни яхшилаш, ушбу корхона учун оддий бўлган маҳсулот сифатини бирмунча яхшилаш деб тушунилади. Бу — қолоқ корхоналар учун анча қулайдир.

Моделни қисман ўзгартириш, ёки ҳеч қандай қўшимча харажатлар қилмай ўзгартиришлар киритиш ҳоллари кўпаймоқда. Бу ҳам юқори нархлар қўйишга олиб келмоқда. Корхона савдо ташкилотлари буюртмаларида аксини топган ижтимоий истеъмол талабларига қараб тайёрланаётган маҳсулот ассортиментини кенгайтириш ва сифатини яхшилашга интилиши керак. Бунда фақатгина буюм нархини оширишдан кўпроқ фойда олишга ҳаракат қилинмаслиги лозим.

Маҳсулот сифатининг ошиши билан ишлаб чиқариш фаолиятининг тугал кўрсаткичлари бўлган фойда миқдори ва рентабеллилик узвий боғланган ҳолда ортиши лозим.

1966 йилдан бошлаб икки фонд, янги ва сифати яхшиланган товарлар ўзлаштириш фонди ва уларни ишлаб чиқаришни рағбатлантириш фонди қўлланилмоқда. Улардан фойдаланиш корхоналарни хўжалик ҳисоби асосида рағбатлантиришнинг бутун системасидан маҳсулот сифатини яхшилашни ажратиб қўймоқда. Бундай номувофиқлик шу билан изоҳланадики, рағбатлантириш бу икки системасининг борлиги моддий рағбатлантиришда қарама-қаршиликлар вужудга келтирмоқда. Янги маҳсулотни ўзлаштириш ва унинг сифатини яхшилаш бўйича ишлаш корхоналар фаолиятининг умумий якунларига қўшилмайди, деган фикр туғдиради. Бизнингча рағбатлантириш бутун системасини такомиллаштириш турли хил фондларни тугатиш ва корхоналарнинг хўжалик фаолияти натижасида пайдо бўладиган моддий рағбатлантириш фондларидан фойдаланиш асосида ягона рағбатлантириш механизмини яратиш йўлидан бориш керак.

Моддий рағбатлантириш фонди маҳсулот сифатини яхшилаганлиги учун мукофот тарзида, ишлаб чиқаришни ривожлантириш фонди эса, янги маҳсулотни тайёрлашни ўзлаштириш ва унинг сифатини яхшилаш учун қилинган қўшимча харажатларни қоплашга мўлжалланган. Шу муносабат билан бизнингча, янги маҳсулот ўзлаштириш ва сифати яхшиланган маҳсулот учун мукофотлашни бекор қилиш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва ассортиментини янгилаш учун тўланадиган барча мукофотларни моддий рағбатлантириш фондига бирлаштириш лозим. Маҳсулот сифатини яхшилаш ва янги маҳсулот ўзлаштириш учун оширилган харажатлар ишлаб чиқаришни ривожлантириш фондидан қопланиши керак.

Енгил саноат тармоқларида маҳсулот сифатини оширишни моддий рағбатлантиришни такомиллаштиришнинг айрим масалалари ана шулардан иборат. Уларни ижобий ҳал қилиш ва рағбатлантириш системасини тинмай такомиллаштириш маҳсулот сифатини яхшилашга, энг муҳими талаби, дид ва завқи кун сайин ошиб бораётган совет кишиларининг эҳтиёжини тўла қондириш, уларнинг моддий ва маданий фаровонлигини тағин ҳам оширишга ёрдам беради.

М. ТУРСУНХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон ССР Госплани ҳузуридаги илмий-тадқиқот иқтисод институти моддий рағбатлантириш бўлимининг мудири, иқтисод фанлари кандидати.

ИССИҚ ТОЛА

Черновице пайпоқ бирлашмаси бикомпонент ипдан пайпоқ тўқиб чиқара бошлади.

Сиртдан бу сунъий ип «қардош» бўлсада силлиқ ва совуқ капронга ҳеч ўхшамайди. Украина сунъий ва синтетик толани қайта ишлаш илмий тадқиқот институти завод билан ҳамкорликда яратган бу янги материал юнгга кўпроқ ўхшаб кетади: у юнгдек сертук ва юмшоқдир.

Бикомпонент ипни ҳосил қилувчи гофрон ва рилон сунъий толаларига шундай хосса бермоқ учун бир неча технологик операцияларни бажариш зарур. Турлича киришадиган икки толага бир вақтда ишлов бериш туфайли йигириш процессидаёқ мана шу сифатлар ҳосил бўлади. Шу иплар структураси бир жипсли бўлмаслигидан ишлов да калава момиқдек бўлиб чиқади.

Мутахассислар янги тур тола устки трикотаж ва енгил саноатнинг бошқа маҳсулотларини тайёрлашда ғоятда истиқболли бўлади деб ҳисобламоқдалар.

В. КАЛИТА,
(ТАСС мухбири).
Киев.

ЎҚИТУВЧИЛАР САРДОРИ

— Яхши касб танлабсан, ука, Ўқитувчилик ғоят масъулиятли, айни вақтда шарафли касб! Бу—бошқа барча касбларнинг пойдевори. Халқ ўқитувчи касбини севади ва ҳурматлайди. Чунки, педагог ҳамиша билим, идрок, яхшилик тарқатувчи зиёбахш қалб эгаси.

Мустақил ҳаётга дадил қадам қўйган ўша йилларни эслар, экан, Самиғ Содиқов меҳрибон устозининг бу ажойиб гапларини тилга олади. Ҳа, ўқитувчилик энг мароқли касблардан. Болаларимизнинг, халқимизнинг келажаги ўқитувчининг қўлида, унинг олтин қалбида. Буни Самиғ ака ўзининг мазмунли педагогик фаолиятида, изланиш ва камолот сари интилиш йилларида, ўқувчилар билан олиб борилган машғулотларда чуқур ҳис этди. Тошкентдаги 25-болалар уйига директорлик қилган йиллар истеъдодли ёш педагог учун жўшқин дамлар бўлди. Ўшанда қанчадан-қанча ўғил-қиз унинг қўлида тарбия топмади дейсиз! Болалар уйида ўқиб тарбияланаётган талабалар бошини силади, кўнглини кўтарди, оталиқ меҳри билан уларни мустақил ҳаётга кузатди.

Ҳали-ҳали эсида, Собир исмли бола Самиғ ака билан кўпинча бирга бўларди. У музикага жуда қизиқарди. Директор ундаги истеъдод ва қобилиятни таркиб топтиришга яқиндан ёрдам берди. Устоз меҳрини қонган талаба бугун етук ижодкор. Бастакор Собир Бобоевни ким билмайди дейсиз! Унинг опералари, музикали драмалари театрлар репертуаридан мустаҳкам ўрин олди. Дилрабо қўшиқлари завқ билан тингланади.

Моҳир педагогнинг бундан кейинги фаолияти ҳам ибратлидир. У Тошкентдаги 19-мактабга раҳбарлик қилган, Улуғ Ватан урушидан қайтгач, Калинин районидаги 4-мактабда директор бўлиб ишлаган йилларда шарафли касбни чин қалбдан эъзозлади, педагогик маҳоратни ошира борди.

Собиқ Қорасув районидаги 19-мактабга директор этиб тайинланганда ҳам, Верхне Волинск район халқ маорифи бўлимига мудирлик қилганда ҳам, Оржоникидзе районидаги 16-мактабда директор бўлиб ишлаганда ҳам ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш йўлида жонбозлик кўрсатди, муносаб шогирдлар тайёрлади.

Бу шогирдларнинг кўпчилиги ҳозир республикамизнинг турли бурчакларида фаол меҳнат қилмоқда. Мана шулардан айримлари. Фан доктори Турсун Рашидов катта бир илмий муассасанинг раҳбри, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Ленин орденли Сайдаз Абдазов Пискентдаги мактаб-интернатнинг директори. Селекционер олим Шукур Иброҳимов, моҳир шифокор Илёс Эргашевлар ҳам С. Содиқовни меҳрибон мураббийлари сифатида ҳурмат қиладилар. Боғбон боғида пишиб етилган меваларини кўриб қанчалар кувонгани каби педагог ҳам ўзи таълим-тарбия берган ўқувчиларининг камолатидан, ютуқ ва зафарларидан боши осмонга етади! Бу—катта бахт!

Мана салкам 15 йилдирки, С. Содиқов Оржоникидзе районидаги Тимирязев номли 25-мактабнинг директори. Бу орада билим ўчоғи кенгайди, унинг ўқув базаси мустаҳкамланди. Ҳозир бу ерда 800 га яқин ўқувчи таълим олмоқда.

Билим ўчоғи райондаги машъал мактаблардан бири бўлиб қолди. Илғор ўқитувчилар маскани сифатида танилди, яхши анъаналар яратди.

Проблемали таълимни йўлга қўйиш борасида қилинган ишлар, тажрибалар район миқёсида оммалаштирилди, шу мақсадда бу ерда район мактаблари илмий бўлим мудирларининг конференцияси ўтказилди.

— Бу йил педагогик коллективимиз яна бир яхши ташаббус билан чиқди,— дейди мактаб илмий бўлим мудири С. Муҳаммадраҳимов.— Икки йилликсиз ишлаш бўйича белгилаган тадбирларимиз район халқ маорифи бўлими томонидан маъқулланди.

1973—1974 ўқув йилида мактабимиз бўйича тўлиқ ўзлаштиришга эришиш учун ҳозирдан кураш бошланди. Мактабимиз сифатли ремонтдан чиқарилиб, янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилди, Фан кабинетлари қайта жиҳозланди. Бу ва шунга ўхшаш бошқа ишларни амалга оширишда директор С. Содиқовнинг муносиб ҳиссаси бор.

Педагогик маҳоратни ошириш борасида қатор ютуқлар қўлга киритилди. Озода Шукурова, Мамлакат Туропова, Раиса Хўжаева, Назира Ғуломова каби илғор ўқитувчилар ўз муваффақиятларида Самиғ аканинг улуши борлигини мамнун бўлиб гапирадилар. Ленин номли колхоз аъзолари ҳам, Тошкент қишлоқ хўжалиги институти олимлари ҳам, пахта селекцияси ва уруғчилиги илмий-текшириш муассасаси ходимлари ҳам ўртоқ С. Содиқовнинг номини ҳурмат билан тилга оладилар.

Маориф аълочиси Самиғ ака 60 ёшга тўлди. Шу умрининг 42 йили ёш авлод тарбиясига бағишланди. Юбиляр педагог ҳамкасбларидан, шогирдлари ва таниш-билишлардан кўплаб телеграммалар олди. Улар зиёбахш қалб эгасини муборакбод этиб, унга яхши истаклар билдирдилар.

Чиндан ҳам камтарин, меҳнатсевар, ташаббускор педагоглар сардори бу иззат-икромга лойиқ. У куч-ғайратини, бой тажрибасини ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш ишига бундан кейин ҳам сарф қила беради.

А. АЛИЕВ.
З. МУҲАММАДЖОНОВ,

МАККАЖЎХОРИ СОҲИБЛАРИ

Майин шабада яшил денгиздек чайқалиб турган маккажўхоризорда бир тўп қизлар бегона ўтларни ўтоқ қилиш билан банд. «Дала малика»си ишқида меҳнат қилаётган бу қизлар Бекобод районидаги 1—«Далварзин» совхози маккажўхорикорлик бригадасининг аъзолари Муҳаррам Қорақулова, Озода Юсупова, Мўътабар Ҳайдарова, Мовлуда Қосимова, Раҳима Эргашева, Фотима Жабборова ва Холисхон Қурбоновалардир. Улар дала маликасини меҳр билан парваришлаяптилар. Кенг майдонлардаги маккажўхори барқ уриб ўсиб, сўта боғламоқда.

Бригада бу йил 92 гектар ерда маккажўхори етиштиряпти. Маккажўхори эрта кўкламдан сифатли парвариш қилинди, озиқлантирилди ва сувга қондирилди. Бригаданинг механизатори Рифат Хасановнинг бу ишда ҳиссаси айниқса салмоқли бўлди.

Т. МАҲКАМОВ,

ЕМ-ХАШАК МЎЛ

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ем-хашак жамғариш юзасидан областлараро мусобақанинг кейинги ўн кунлиги якунларини кўриб чиқиб, кўчма Қизил байроқни Тошкент область комсомол ташкилотига беришга қарор қилди. Областимиз комсомоллари ўн кун давомида нормадаги 700 тонна ўрнига салкам минг тонна дағал хашак жамғаришга муваффақ бўлдилар.

Область комсомол комитети ҳам ем-хашак жамғариш юзасидан районлараро мусобақанинг ўн кунлигини якунлади. Бу ўн кунликда Октябрь райони комсомоллари ўз зиммаларидаги йиллик топшириқни муваффақиятли адо этиб, область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритдилар.

Х. ТОЖИМАТОВ.

ТАЖРИБАЛИ СУВЧИ

Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг сувчиси Очилбой Мирсобиров тажрибали сувчилардан. У айни кунларда ғўзаларни қондириб суғоришда ўз маҳоратини кўрсатмоқда.

Яхши суғорилган, озуқага тўйдирилган ва қатор орасига сифатли ишлов берган ғўзалар яшнаб турибди. Очилбой ака ҳар куни 1,5—2 гектар ердаги ғўзага сув тараб ёш ниҳолларнинг гуркираб ўсишини таъминламоқда.

Н. МЎМИНОВ.

Сут харид қилишни тезлаштирайлик

Жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва аҳолидан сут харид қилишни яхшилаш шу кунлардаги энг муҳим вазифалардан биридир. Кейинги вақтда бу ишга эътибор анча кучайтирилди. Область бўйича ярим йиллик план ортиғи билан бажарилди. Ўтган беш ой ичида харид қилиб олинган сут 1972 йилнинг шу вақтига нисбатан 909 тоннага кўпайди. Сут булоғини кўпайтиришда колхозчи ва совхоз ишчилари ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар. Улар ўз эҳтиёжларидан ортиқча бўлган сутларни давлатга сотишмоқда.

Аҳолидан сут харид қилишда Юқори Чирчиқ райони меҳнаткашларининг ишини ҳар қанча мақтаса арзийди. Район қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари харид қилиш ва сифати бўйича давлат бош инспектори ўртоқ Л. Ткачев ва бошқа ходимлар меҳнаткашлар ўртасида тушунтириш ишларини кенг йўлга қўйдилар. Шу сабабли, беш ой давомида аҳолидан 528 тонна серқаймоқ сут харид қилиб олинди. Бу давлатга сут топширишни кўпайтиришдаги энг муҳим резервлардан биридир.

Суратда: Паркент қишлоғида аҳолидан сут қабул қилиш пайти. Сут қабул қилувчи Рўзиева (чапда) иш устида.

Заркент қишлоқ Советига қарашли «Ленинобод» колхози правлениеси ва қишлоқ Советининг депутатлари аҳолидан сут харид қилишни уюштиришда катта ишлар қилишяпти. Сут йиғувчи Абдулла Тўрановда тиним йўқ. У доимо аҳоли орасида. Пунктга келган сутни тўхтовсиз қабул қилмоқда. У ярим йил ичида 85 тонна сут йиғиб олиш ҳақида сўз берган эди. Амалда беш ой ичида 110 тонна сут топширди. Сўқоқ қишлоқ Советидаги Калинин номли колхозда сут йиғувчи Эргаш Йўлдошев ҳам ўз зиммасига олган мажбуриятини ортиғи билан адо этди.

Толип Рўзиев 25 йилдан бери сут тайёрлашда актив қатнашиб келмоқда. Эндиликда у пенсияга чиқди. Лекин ишни ташлагани йўқ. Толип аканинг қизи Гулнорахон ҳам ота касбини эгаллади. 10-синфни битиргандан кейин пунктда ишлай бошлади. Анчагина чаққон қиз экан, кунига 950—1000 килограммга етказиб сут йиғиб топширмоқда. Райондаги Заркент ва Сўқоқ қишлоқ Совети территорияларида жойлашган сут қабул қилиш пунктлари айниқса яхши ишлаяпти. Уларнинг сут йиғувчилари ҳар куни 2—3 соат ичида 300—400 хўжаликдан сут қабул қилиб олишмоқда. Қабул қилинаётган сутларнинг мойли даражаси анча юқори. Аҳолидан йиғилган сут пешма-пеш заводга жўнатилиб турибди.

Районда сут йиғувчиларнинг унумли ишлашлари учун барча қулайликлар яратиб берилган. Уларни рағбатлантириш чоралари амалга оширилмоқда. Ҳар бир тонна сут учун 15 сўмдан пул тўлаш кенг йўлга қўйилган. Шу пул ҳисобидан 12 сўми сут йиғувчига, қолгани эса колхоз фондига ўтказилмоқда. Бунга, албатта, транспорт ҳақи ва сут соғиб олиш учун тўланган ҳаражат кирмайди. «Ленинобод» колхозининг сут йиғувчиси Абдулла Туроновнинг иш ҳақи чорвадорларникидан қолишмайди. Беш ойда тайёрланган сути учун 1315 сўм иш ҳақи олди. Колхозчилардан харид қилган сут ҳисобига колхоз 328 сўм соф фойда қилди. Калинин номли колхознинг сут соғувчиси Эргаш Йўлдошев 1220 сўмга яқин ҳақ олди.

Эҳтиёжидан ортиқча бўлган сутларни сотувчи оилаларнинг сони кундан кунга кўпайиб бормоқда. Калинин номли колхознинг аъзоларидан Т. Аъзамова, О. Инобатова, Н. Носиров, К. Ҳакимова каби кўплаб кишилар кунига 15—20 килограмм сутни давлатга сотишмоқда. «Ленинобод» колхозида қабул қилиб олинаётган сутларнинг сифати юқори бўлиб, мойи 3.8 процентни ташкил этяпти. Бундай сутнинг ҳар бир килограммига 23 тийиндан пул тўланмоқда. Хуллас, Юқори Чирчиқ районида аҳолидан сут соғиб олиш яхшиланганлиги сабабли районда тайёрланаётган сутнинг 10—11 проценти харид қилиш ҳисобига кўпаймоқда.

Бўстонлиқ, Ўрта Чирчиқ районларининг давлат қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш ва сифати бўйича давлат инспекциясининг ходимлари ҳам ташаббус кўрсатишмоқда. Уларнинг яхши ишлаётганликлари, жойларда ташкилотчилик ишларини кучайтирганликлари сабабли, сут булоғи доимо кўпайиб бормоқда.

Область ижроия комитети шу йил февраль ойида аҳолидан сут, гўшт сотиб олиш ва тайёрлашни кучайтириш юзасидан муҳим тадбирлар белгилади. Қабул қилинган қарорда давлатга сут сотувчи хўжаликларга қабул қилинган ҳар бир килограмм сутга 200 граммдан аралашма озуқа бериб туриш матлубот кооперацияси ходимлари зиммасига юклатилди. Илғорлар тажрибасини областимизнинг бошқа районларида ҳам кенг йўлга қўйиб, аҳолининг ортиқча сутларини харид қилишни кенг йўлга қўйиб, шаҳар аҳолисига тўхтовсиз сут етиштириб берайлик.

Х. ИСАМУҲАМЕДОВ,
Область қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш ва сифати бўйича давлат инспектори.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ОҚ ДЕНГИЗДА КИТ

Архангельск области денгиз бўйи колхозидан бирининг балиқчилари денгиз фожиасининг шоҳидлари бўлишди. Оқ денгизга Онега дарёси қуйилишидаги тошли соҳилга вазни 30 тонна, узунлиги 15 метрга борадиган сейвал кит ташланди.

Сейвал — ола китларнинг камёб бир туридир. Улар фақат Баренц денгизи, Шимолий денгиз ва Балтика денгизларидагина яшайди. Совет Иттифоқида сейвални овлаш тақиқланган, — деди Қутб денгиз балиқ хўжалиги ва океанография илмий-тадқиқот институти шимол бўлимининг директори М. И. Морштин. — Оқ денгизда сейвал камдан-кам учрайди. Афтидан, кит сельд балиқ уюрига эргашиб, Баренц денгизида касаткалар билан учрашиб қолган ва улардан тез қоча бошлаган (сейвал 15 узелгача тезликда суза олиши мумкин), касаткалар китни 50 мил масофагача таъқиб этиб келган. Ҳалокатли жароҳатланган сейвал Онега оғзига келгач соҳилга ўзини отган.

Ю. НИКОНОВ,
(ТАСС мухбири).
Онега шаҳри.
Архангельск области.

„АЙНУ-НЕГИ“—ТАЙГАЧИЛАРНИНГ ДЎСТИ

Кур Урмия хўжалигининг ишчилари охота пиёзи — черемши уруғи тайёрлагани тайгага чиқишди. Узоқ Шарқда биринчи марта шу ёввойи ўсимлик экинга айлантирилмоқчи.

Черемша — «Айну неги» рус сайёҳларига ҳам маълум эди. Илмий экспедицияларнинг қатнашчилари уни яхшилик билан эслашади. Черемша уларни цинга касаллигидан неча бор сақлаб қолган. Узоқ Шарқнинг туб аҳолиси ҳам қадим замонлардан бери шу пиёзни билади.

Ўрмондаги ҳайвонлар черемшанинг шифобахш кучини инстинкт билан сезадилар. Касал итлар тайга ичига қочиб шу пиёзни топиб ейди ва тузалиб қайтади.

«Айну-неги»нинг шифобахш кучи нимада? Шуни айтиш кифояки, у таркибидаги «С» витамини жиҳатидан полиз пиёзи ва саримсоқ пиёзга нисбатан 4—5 баравар устун туради. Унда бошқа хил турли моддалар ҳам бор.

Узоқ Шарқда черемшанинг биргина тури ўсади. Ботаниклар уни «аллиум охетензис» яъни «охота пиёзи» деб айтишади. Бу ернинг иқлими ва тупроғи шу пиёзни етиштириш учун қулай. Шунинг учун у Амур областидан Камчатка ва Курил оролларининг ҳамма жойида учрайди.

В. ВАСИЛЬЕВ,
ТАСС мухбири).
Хабаровск.

ХАЛҚ МАЪМУРЧИЛИГИ ЙЎЛИДА

Шаҳар аҳолисини озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган талабини тўлароқ қондириш йўлида мунтазам ғамхўрлик қилиб келинмоқда. Айниқса, шаҳарликлар дастурхонига кўплаб чорва маҳсулотлари етказиб беришга катта эътибор берилаяпти. Шу мақсадда яқинда «Қорасув» совхози территориясида жойлашган Қўшқўрғон қишлоғида Калинин район тайёрлов конторасига қарашли янги қушхона ишга туширилди.

Қушхона корпуси замонавий янги типда қурилган. Унда санитария-гигиена талаблари тўла ҳисобга олинган бўлиб, бинода совутиш ускуналари, водопровод ва канализация мавжуд. Кенг ва ёруғ зал, шинам хоналар бу ерда меҳнат қилаётган кишиларнинг унумли ишлашлари ва дам олишлари учун жуда қулай.

— «Ташгоркоопторг» дўконларига ҳар куни икки ярим тонна янги сўйилган қўй ва мол гўшти етказиб беряпмиз,— дейди қушхона мудири Асқар Мирзаимов.— Коллективимизни бор-йўғи тўрт киши ташкил этади, лекин шунга қарамасдан ойлик планларимизни ошириб адо этиб келяпмиз. Ўтган ой шаҳар дўконларига 70 тонна гўшт етказиб бериб, планимизни 110 процент адо этдик. Қўлга киритган муваффақиятларимизда комсомол-ёшларнинг муносиб ҳиссаси бор. Тажрибали ёш қассоб Обид Зияев, айниқса, ўз меҳнати билан барчага намуна бўляпти.

Қушхона яқинида «Ташгоркоопторг»нинг молларни бўрдоқига боқиш базаси жойлашган. У қушхонани семиз моллар билан ўз вақтида таъминлаб келаётир.

— Биз зиммамиздаги масъулиятни яхши тушунамиз,— дейди суҳбатда бўрдоқичилик базасининг мудири Қобил Комилов.— Чунки, қушхона коллективининг ютуғи бизнинг унга қанчалик ўз вақтида семиз чорва моллари етказиб беришимизга кўп жиҳатдан боғлиқ. Шунинг учун ҳамкасабаларимиз олдида уялиб қолмасликка ҳаракат қилаяпмиз. Моллар самарадор методлар асосида парвариш қилинмоқда. Илғор бўрдоқичиларнинг тажрибалари ҳам ишимизда жуда қўл келяпти. Моллар тез семиряпти. Қушхонага топшираётган молларимизнинг ўртача тирик вазни 450—500 килограммни ташкил этмоқда. Бунда, албатта, ўз касбини севган тажрибали молбоқарларимизнинг роли катта. Бригада бошлиғи Эркин Зокиров, молбоқар Тўла Шоюсуповлар меҳнатда чинакам намуна кўрсатаётган шижоаткор кишилардир. Уларнинг қарамоғида 120 бошдан ортиқ қорамол бор.

Қушхона ва бўрдоқичилик базаси келгусида янада кенгаяди. Янги корпуслар, ферма бинолари қад кўтаради. Бўрдоқига боқилаётган чорва молларининг туёғи бир неча марта ошади. Бу режалар беш йилликнинг охиригача тўла рўёбга чиқади. Ўшанда мазкур қушхона республикамиз пойтахти аҳолиси дастурхонига ҳар куни ўн тоннагача янги сўйилган қўй ва мол гўшти етказиб берадиган бўлади.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ.

СУРАТДА: (чапдан) мусобақа пешқадами Обид Зиёев, қушхона мудири Асқар Мирзаимов ва бўрдоқичилик базасининг бригада бошлиғи Эркин Зокиров ўртоқларни кўриб турибсиз.

А. Абалян фотоси.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА КОСТА-РИКА ПРЕЗИДЕНТИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

САН-ХОСЕ, 11 июль. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан АҚШ президенти Р. Никсон Вашингтонда имзолаган битимлар бутун инсониятга фойда келтиради,— деди Коста-Рика президенти Хосе Фигерес. Олий даражадаги Совет-Америка музокараларининг натижалари ялпи тинчликни мустаҳкамлашга имкон беради. Бу натижалар барча мамлакатларга ижобий таъсир кўрсатади, деб таъкидлади президент.

ДЕЛЕГАЦИЯ ФАОЛИЯТИ МАЪҚУЛЛАНДИ

ВАРШАВА, 11 июль. (ТАСС). Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси сешанба куни Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгашда Польша Халқ Республикаси делегациясининг ҳисоботини тинглади ва унинг фаолиятини маъқуллади. Сиёсий Бюро таъкидлаб ўтдики, Хельсинкида бўлиб ўтган кенгаш СССР, Польша ва бошқа социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ўтказиб келаётган ва тинчлик, хавфсизлик ҳамда халқаро ҳамкорлик учун курашаётган Европадаги ҳукуматлар ва сиёсий кучлар қўллаб-қувватлаётган кескинликни камайтириш сиёсатининг катта муваффақиятидир.

Сиёсий Бюро 1976—80 йилларда уй-жой қурилиши юзасидан Польша Халқ Республикаси ҳукумати таклиф этган планни ҳам қараб чиқди ва маъқуллади ҳамда ўрим-йиғим кампаниясига тайёргарликнинг бориши тўғрисидаги ахборотни тинглади.

САМОЛЁТ ТАНТАНАЛИ РАВИШДА ТОПШИРИЛДИ

ХАНОЙ, (ТАСС). Ханойнинг Зиялам аэродромида Совет ҳукуматининг эҳсони «ИЛ-18» пассажир самолётини ВДР Граждан авиацияси бошқармасига тантанали топшириш маросими бўлди. Бу—СССР ҳукуматининг қарорига биноан, ВДРга бериладиган самолётлар туркумидан биринчи машина бўлди. Бу самолётлар республика граждан ҳаво флотини тўлдиради.

МАРЕСЬЕВ — ВАРНАНИНГ ФАХРИЙ ГРАЖДАНИ

СОФИЯ, 11 июль. (ТАСС). Варна шаҳар халқ кенгаши ижроия комитетининг қарорига мувофиқ уруш ветеранлари Совет Комитетининг масъул секретари, Совет Иттифоқи Қаҳрамони А. П. Маресьев Варнанинг фахрий граждани унвонига сазовор бўлди.

ҲУКУМАТНИНГ ЧОРАЛАРИ

САНТЬЯГО, 11 июль. (ТАСС). Чили халқ ҳукумати 29 июндаги реакцион исён оқибатларини тугатиш ва мамлакатдаги вазиятни нормаллаштириш юзасидан қатъий чоралар кўрмоқда. Чили ҳарбий судининг алоҳида муҳим ишлар бўйича терговчиси исёнчиларнинг бошлиғи Роберто Супер билан бирга етти ҳарбий хизматчини жавобгарликка тортди.

Маълумки, қонуний ҳукуматга содиқ қўшинлар ва жамоат тартиби кучлари қуролли исённи бостиргач, «Патриа ва либертад» фашист ташкилотининг бир группа раҳбарлари чет элга қочишди. Шулардан бири—Пабло Родригес Эквадорда сиёсий бошпана сўраб, исёнчиларнинг мақсади С. Альенде бошчилигидаги Чили халқ ҳукуматини ағдариб ташлашдан иборат эди, деб очиқдан-очиқ эътироф қилди. Лейтенант Гассет ва «Патриа ва либертад»нинг яна бир неча аъзолари Парагвай ва Колумбия элчихоналаридан сиёсий бошпана сўрашди.

Бу орада исённинг писиб қолган бошқа ташкилотчилари ва илҳомчилари реакцион авантюрага алоқадор эканликларини яширишга уринишмоқда. Шу мақсадда реакцион оппозициядаги парламент аъзолари фабрика ва заводларда қонунга хилоф равишда қурол сақланяпти, деган овозаларни ўнг матбуот ва радио эшиттиришларда зўр бериб тарқатмоқдалар. Улар ҳарбий суд идораларига меҳнаткашлар устидан туҳмат хатлари ёғдирмоқдалар. Шу масъулиятсиз туҳматчилик гапларини тергов қилиш билан шуғулланаётган армия бўлинмалари узоқ вақт синчиклаб излаган билан бирон корхонада «қурол омбори» топиша олмади.

Республика ҳукумати вазиятни нормаллаштириш борасида қатъий чоралар кўриш билан бирга, оппозициянинг мамлакатда конституция режимини қўллаб-қувватлаш, ўз олдида турган проблемаларни конструктив ҳал этиш учун курашаётган вакиллари билан мулоқатда бўлишга тайёргарлигини таъкидламоқда.

УРУГВАЙДА АҲВОЛ КЕСКИН

БУЭНОС-АЙРЕС, 11 июль. (ТАСС). Бу ерга келган маълумотларга кўра, Уругвай маъмурларининг фармойишига биноан Уругвай Коммунистик партиясининг марказий органи «Популяр» газетасини яна ўн марта чиқариш тўхтатилган. Редакция биносига кираверишда танклар ўрнатилди.

Оппозициядаги партиянинг ва прогрессив ташкилотларнинг таниқли арбобларини қамоққа олиш давом этмоқда.

Мамлакат меҳнаткашлари мамлакатда конституция гарантиялари бекор қилинишига ҳамда меҳнаткашлар миллий конвенти фаолиятининг таъқиқланишига қарши кураш бўшашмаётир. Мамлакат экономикасини тўхтатиб қўйган ялпи норозилик забастовкаси бошланганига уч ҳафта бўлди.

Қуролли кучлар раҳбарлари ўртасида очиқ ойдин бузилиш аломатлари пайдо бўлди. «Армия ишчилар синфининг қатъий қаршилигига дуч келди, чарчаганлиги ва норозилигини сездирмоқда», дейилади меҳнаткашлар миллий конвентининг баёнотида. Ҳужжатда айтиладики, бир қанча ҳолларда солдатлар ва офицерлар иш ташлаган ишчиларни улар ишғол қилиб олган корхоналардан зўрлик билан ҳайдаб чиқиш тўғрисидаги буйруқларни бажаришдан бош тортмоқдалар.

Уругвай қуролли кучлари уч турининг қўмондонлари қўшма ахборот эълон қилишди. Ахборотда айтиладики, улар Монтевидеода меҳнаткашларнинг кўп минг кишилик намойишини ҳайдаганлик учун жавобгар бўла олмайдилар. Бунинг натижасида бир неча киши ўлдирилган ва ўнлаб киши жароҳатланган.

● ПОЛЬШАНИНГ «Стар», «Ельч», «Зубр» каби кучли юк автомашиналарини, «Ниса», «Жук» сингари автофургонларини жаҳондаги жуда кўп мамлакатларнинг, шунингдек, Совет Иттифоқининг автомобиль йўлларида учратиш мумкин. Янги беш йилликда Польша Халқ Республикасининг автомобилсозлик саноати янада ривож топади. Суратда: контейнерлар ташийдиган «Ельч» юк автомобили Варшавадаги диспетчер пунктидан сафарга йўл олмоқда.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

ШАРТНОМА ИМЗОЛАНДИ

ДАККА, 11 июль. (ТАСС). Электр линиялари қуриш учун Бангладешга совет ускуналари юбориш тўғрисида бу ерда шартнома имзоланди. СССР юборадиган ускуналар жами узунлиги 7—8 минг километрга борадиган линияларда электр энергия юборишни амалга оширишга имкон беради, республика саноатини электр энергия билан таъминлашни яхшилашга, шунингдек, Бангладешдаги 65 минг қишлоқни электрлаштиришни яхшилашга ёрдам беради.

Шартномани Бутуниттифоқ «Энергомашэкспорт» бирлашмаси билан Бангладеш «Энергетикани ривожлантириш ташкилоти»нинг вакиллари имзоладилар.

„БОИНГ-707“ САМОЛЁТИ ҲАЛОКАТГА УЧРАДИ

ПАРИЖ, 12 июль. (ТАСС). Бразилиянинг «Вариг» авиокомпаниясига қарашли «Боинг-707» пассажир самолёти Орли аэропортига қўнаётган чоғида ағдарилиб тушди.

118 пассажир ва экипажнинг 12 аъзоси тушган самолёт Рио-Де-Жанейродан Парижга қараб учаётган эди. Лонжюмога яқин жойда ҳалокат юз бермасдан 15 минут илгари самолёт командири Орли аэропортининг контроль-диспетчерлик пунктига двигатель яхши ишламаётганлигини хабар берди.

Ҳалокат юз бериши биланоқ Орли аэропорти ёпиқ деб эълон қилинди.

Дастлабки маълумотларга қараганда, 100 дан ортиқ киши ҳалок бўлган.

Орли аэропорти намояндаларининг сўзига қараганда, бугунги ҳалокат 1962 йил июнь ойидан бери шу аэропорт районида юз берган энг катта ҳалокатдир. Ўша йили «Боинг-707» самолёти ағдарилиб, 130 киши ҳалок бўлган эди.

БМТ БОШ СЕКРЕТАРИГА МУРОЖААТИ

НЬЮ-ЙОРК, 11 июль. (ТАСС). Янги мустақил давлат —Багам оролларининг Бош министри Л. О. Пиндлинг БМТ Бош секретари К. Вальдхаймга мурожаат қилиб, ўз мамлакатини Бирлашган Миллатлар Ташкилоти аъзолигига қабул қилиш масаласини кўриб чиқишни сўради. Багам ороллари Бош министри К. Вальдхаймга йўллаган телеграммасида БМТга қабул қилиб олиш тўғрисидаги илтимоси Хавфсизлик Кенгашининг яқинда бўладиган мажлисида кўриб чиқилади, деб умид изҳор қилади.

КАТМАНДУДА ЁНҒИН

КАТМАНДУ. (ТАСС). Непал пойтахтида чиққан кучли ўт Сингха Дарбар ҳукумат комплексини қарийб тамомила ёндириб битказди. Мамлакатнинг ҳамма министрликлари, асосий муассасалари ва миллий панчаят (парламент) шу бино территориясида жойлашганди. Душанбага ўтар кечаси бошланган ёнғин комплекснинг асосий биноси — мингдан ошиқ хонаси бўлган жуда катта саройнинг 80 процентини кул қилди. Непал Бош министри К. Н. Биста айтдики, ёнғинда кўпдан-кўп қимматли ҳужжатлар ёниб кетган, аммо бутун ёнғинда бирон киши қурбон бўлгани йўқ.

БЕРЛИНГА, ФЕСТИВАЛГА!

Кеча республикамиз пойтахти Тошкент ёшларининг X жаҳон фестивалида қатнашадиган Ўзбекистон делегациясини узатиб қолди. Шу муносабат билан Тошкент аэропортида тантанали митинг бўлди. Қўлларига транспарант ва байроқлар кўтариб олган пойтахтимиз турли районлари ёшларининг вакиллари бу ерга тўпландилар.

Митингни Тошкент шаҳар комсомол комитетининг биринчи секретари Б. Бекмирзаев очди. Фестиваль делегатларини химия институтининг илмий ходими Л. Тихонова, «Ташсельмаш» заводининг йиғувчи слесари Э. Мамадиёров, рус тили ва адабиёти педагогика институтининг студенти О. Хохлова ўртоқлар табрикладилар.

Фестивалга бораётган Ўзбекистон комсомол-ёшлар делегациясининг раҳбари, ЎзЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғ. Ғафуржонов микрофон ёнига келади. У 28 июлдан 5 августгача ГДР пойтахти Берлинда ўтадиган ёшларнинг жаҳон форуми ҳақида ва унга республикамиз комсомол ёшларининг қандай тараддуд кўрганлиги ҳақида гапириб берди.

Фестивалда ҳамма қитъаларнинг 300 дан ортиқ ёшлар ташкилотлари иштирок этади. Юздан ортиқ мамлакат вакиллари империализмга қарши курашда бирдам эканликларини, тинчлик ва дўстлик йўлидаги ҳамкорликларини намойиш этадилар.

Ўзбекистондан борган вакиллар фестивалнинг ҳамма ишларида фаол қатнашдилар, бадиий ҳаваскорлик, спорт йўли билан ўтказиладиган тадбирларда, с и ё с и й мунозараларда иштирок этадилар. Ёшларимизнинг наказини бажариб, юксак идеаллар учун қандай кураш олиб бораётганликлари, мамлакатимизда коммунизм қуришда эришган муваффақиятлари ҳақида ҳикоя қилиб берадилар. Жонажон Коммунистик партия, буюк доҳий Ленин ишига садоқатларини жаҳондаги барча мамлакат вакиллари олдида яна бир бор намойиш этадилар.

Фестивалда қатнашувчи республикамиз делегациясининг сиёсий группасида студентлар, ишчи ва қишлоқ ёшлари вакилларини кўриш мумкин. Тошкент Давлат университетининг студенти, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Зайниддин Тожиев, ВЛКСМ Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, Ленин ордени кавалери, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор Абдусаттор Қурбонов, бухоролик машҳур механизатор Туйи Боназарова, Андижон области комсомолларининг вакили Марғуба Бўстонова, «Риштон» совхозининг сут соғувчиси Турсуной Исоқова каби ҳаммага ўрнак бўлаётган ёшларимиз бор. Фестивалда, шунингдек, донг таратган Ўзбекистон Давлат «Баҳор» халқ рақс ансамблининг раққосалари Гулчеҳра Фозилжонова, Мамлакат Эргашева, Флорида Хисомиддинова, Гулнора Жўраева, Муроджон Фозилжонов ва бошқалар ҳам иштирок этишади.

Митинг тугади. Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон Давлат гимни, жаҳон демократик ёшлари гимни садолари янгради. Тошкент жамоатчилиги фестиваль қатнашчиларига оқ йўл тилаб қолди.

Суратда: Берлинда бўладиган X жаҳон ёшлари фестивалида қатнашувчи Ўзбекистон ёшлари делегацияси.

А. АБАЛЯН фотоси.

ЮБИЛЕЙ КОНКУРСИ

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганининг 50 йиллиги муносабати билан ўзбек совет театри ютуқларини кенг пропаганда қилиш, театр рецензиясини келгусида янада такомиллаштириш, матбуот саҳифаларида театр санъати масалаларини яхшироқ ёритиш мақсадларида Ўзбекистон Театр жамияти правлениесининг Президиуми ва Ўзбекистон Журналистлар союзи Правлениеси Ўзбекистон театр санъати масалаларига оид энг яхши мақола ва республика театрларининг спектаклларига ёзилган энг яхши рецензия учун конкурс эълон қилди.

Конкурсга 1973 йил 1 майдан 1974 йил 1 ноябргача бўлган даврда газета ва журналлар саҳифаларида босилган мақола ва рецензиялар қабул қилинади.

Конкурс натижалари 1974 йил 15 ноябрда эълон қилинади.

Конкурсда театр танқидчилари, санъатшунослар, музикашунослар, театршунослар, хореографлар, ёзувчилар, драматурглар, журналистлар, театр санъати арбоблари қатнашишлари мумкин.

Конкурс ғолибларига дипломлар ва қуйидаги пул мукофотлари топширилади:

— битта биринчи мукофот — 200 сўм;

— иккита иккинчи мукофот — 150 сўмдан;

— учта учинчи мукофот — 100 сўмдан.

Театр санъати ҳақидаги айрим энг яхши мақола ва рецензияларнинг авторлари Ўзбекистон Театр жамияти ва республика Журналистлар союзининг Фахрий ёрлиқлари билан ҳам мукофотланадилар.

Конкурс материалларини — «Конкурсга» деган белги билан Ўзбекистон Театр жамиятига юбориш шарт.

АДРЕС: Тошкент: Ц-1, уй К-7, Ўзбекистон Театр жамияти.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ШИФОХОНАЛАРИНИНГ КЎРИГИ

Ўзбекистоннинг санаторий-профилакторийларида ҳар йили қарийб 25 минг меҳнаткаш ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўз сиҳат-саломатлигини яхшиламоқда. Шу шифохоналарнинг республикада бошланган кўриги профилакторийларнинг фаолиятини янада яхшилашга қаратилган. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган бу кўрик 1974 йилнинг июлигача давом этади.

Ҳамма жойда касаба союз активи, медиклар, профилакторийлар ходимлари вакилларидан иборат кўрик комиссиялари тузилмоқда. Уларнинг вазифаси—кўрик шартларининг бажарилишига эришишдан иборат кўрик шартлари ишчи ва хизматчиларга хизмат кўрсатишни яхшилаш, даволашнинг энг янги методларини жорий этиш, парҳез таомлар билан даволашни ҳамда меҳнаткашларнинг маданий дам олишини такомиллаштириш, янги профилакторийлар қурилишини тезлаштиришга қаратилгандир. (ЎзТАГ).

ҲАРАКАТ ҲАВФСИЗЛИГИ ОЙЛИГИ ЯКУНЛАНДИ

Бутуниттифоқ ва республика ҳаракат хавфсизлиги ойликлари тугади. Бу кўриклар яхши самаралар берди. Давлат автоинспекцияси ходимлари жойларда олиб борилган суҳбатлар ва тушунтиришлар, автохўжаликлар ва шоферларнинг ҳаракат хавфсизлиги ойлигида фаол иштирок этиши йўллардаги бахтсиз ва кўнгилсиз ҳодисаларнинг кескин камайишига олиб келди.

Янгийўл шаҳар транспорт ҳайдовчилари ҳам Бутуниттифоқ ва республика ойликларида актив иштирок этишди. Давлат автоинспекцияси ходимлари эса автохўжаликларда, маҳаллаларда ва мактабларда қирқдан зиёд суҳбат, йиғилиш ва муҳокамалар ўтказдилар, уларда қарийб 7 мингга яқин киши иштирок этди.

Давлат автоинспекцияси ходимлари жамоатчилик, кўнгилли дружиначилар иштирокида рейдлар ўтказиб, кўча ҳаракати қоидаларини бузган шоферлар, йўловчиларни тартибга чақирдилар. Хўжаликлар, колхоз ва совхозларда кўча ҳаракати қоидалари мавзуида суҳбатлар уюштирилди.

107-автобаза (директори В. Галкин, ҳаракат хавфсизлиги инженери Б. Дадаев) ҳамда 5-автобаза (директори И. Башков, ҳаракат хавфсизлиги инженери И. Мақсудов) коллективлари ойлик давомида биронта ҳам кўча ҳаракати бузилишига йўл қўйишмади. Буларнинг шиори фақат ойликдагина эмас, балки ҳамиша йўлларимиз бехатар бўлиши учун ҳаракат қилишдир.

— Ўтган йилнинг шу давридагига қараганда бу йил кўча ҳаракати қоидаларини бузиш кескин камайди,— дейди шаҳар давлат автоинспекцияси бошлиғи милиция старший лейтенанти А. Абдураҳмонов. Кўпгина хўжаликларнинг фаол иштироки, юздан зиёд жамоатчи инспекторлар ҳамда колхоз ва ташкилотлардаги кўнгилли дружиначилар кўмаги туфайли транспорт ҳаракати яхшиланмоқда, бахтсиз ҳодисалар камаймоқда. Лекин шаҳар автомобиль таксомотор парки шоферлари бу ойликда бирмунча уялтириб қўйишди. Агар бу парк коллективи ҳам ойликда актив қатнашганда, областда янада юқорироқ ўринни эгаллаган бўлар эди.

Транспорт қатнови пайтидаги кўнгилсиз воқеаларнинг аксарияти шоферларнинг машинасини техника назоратисиз қолдирганлиги, маст ҳолда рулга ўтирганлиги туфайли содир бўляпти. Давлат автоинспекцияси ходимлари юздан зиёд шофернинг маст ҳолда рулни бошқарганлиги сабабли ҳужжатини олиб қўйди. Бундай тартиб бузувчилар маълум муддатларга машина ҳайдаш ҳуқуқидан маҳрум бўлдилар. Автомобиль таксомотор парки шофери Ойдер Гафаров ҳам рулга маст ҳолда ўтирганлиги туфайли кўнгилсиз ҳодиса содир бўлди. Натижада саккиз ёшар қизчанинг ўлимига сабабчи бўлди.

Давлат автоинспекцияси назоратчилари младший сержант М. Холмуродов, сержантлар Қ. Темирбоев, А. Мавлонов ва бошқалар кўча ҳаракати қоидасини бузувчиларга шафқатсиз бўлишмоқда.

Йўллар кенгайиб, транспорт кўпайиб бормоқда. Турмушимиз фаровонлашмоқда, шахсий енгил автомашиналар кўпаймоқда. Кўча ҳаракатини яхши билмаган, ҳаваскор шоферлар ўз шахсий машиналарида гоҳо-гоҳо «пойга» қилиб туришади. Бу ноўрин ҳаракат аксарият кўнгилсиз воқеа билан тугайди. Шаҳар автоинспекцияси рўйхатида қайд этилган протоколлар билан танишар экансиз, ана шундай воқеаларга ҳам дуч келасиз.

Шаҳар автоинспекцияси йўл ҳаракати тартиб-бузарларига қарши актив курашиши ва бу ишга кенг жамоатчиликни жалб этиши туфайли ярим йилда бор-йўғи ўн иккита авария содир бўлди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига қараганда анча камдир.

Йўлларимиз бехатар бўлсин. Ҳаракат хавфсизлиги ойлигидагина эмас, балки ҳамиша транспорт қатновида тартиб бузарлар учрамасин. Бунга энг аввало автохўжалик раҳбарлари, муассаса ва ташкилотлар, колхоз ва совхозлар раҳбарлари, қолаверса шоферлар жиддий эътибор беришлари керак.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

ОТА-БОЛА ЗЎРАВОНЛАР

БИР ХАТ ИЗИДАН

ОДОБ ВА АҲЛОҚ МАВЗУИДА

Мен «Узсельхозтехника» Янгийўл район бирлашмасида бульдозерчи бўлиб ишлайман. Ҳаётимиз жуда яхши, топгантутганимиз бемалол етади. Коллектив томонидан бир неча марта мукофотланганман.. Ўтган йили мотоцикл билан тақдирландим.

Иш жойим ва оиламдан мамнун, осойишта ҳаёт кечириб юрганимда, қўшним Абдураҳим Авлиёев бизнинг тинчлигимизни бузди. Мени, хотинимни арзимас сабаб билан уч ўғли ёрдамида дўппослаб уришди. Мен ҳозир касалхонадаман, иккинчи группа инвалиди бўлиб қолдим. Хотиним ҳам калтак зарбидан уй-рўзғор ишларига ярамаяпти.

Зокир ИСРОИЛОВ.

Халқимизда ҳовли олма, қўшни ол, деган доно гап бор. Бизда акаукадан ҳам, қариндош-уруғдан ҳам аҳил, бир-бирига меҳрибон, болачақаси билан қадрдонлашиб кетган қўни-қўшнилар кўп. Улар ҳамма вақт ўзаро ҳурматда. Бировининг боши оғриб қолса, иккинчиси унинг ёнида гиргиттон. Тўй-ҳашамда хизматда. Бошига мусибат тушганда ҳамдард. Қўшниси мукофот олса, ўғли диплом ёки диссертация ёқласа худди бу хурсандчилик унинг уйида бўлаётгандек мамнун ва бахтиёр кишиларни кўп учратганмиз.

Минглаб яхши қўни-қўшнилардан биттаси ҳақида икки оғиз гапириб ўтишни лозим топдик.

Тошкентдаги қишлоқ хўжалик машинасозлик заводининг смена мастери Абдулла Қосимов рафиқаси билан курортга кетишди. Икки ўғил, уч қизлари уйда қолишди. Болаларни ёлғиз қолдириб кетиш уларнинг юрагини ғаш қилиб турганда қўшнилари ательемод хизматчиси Гулсора опа, унинг умр йўлдоши Тошкент тўқимачилик комбинатининг мастер ёрдамчиси Ҳаким Йўлдошевлар қўшниларнинг кўнглини тўқ қилиб:

— Сизлар хотиржам, ўйнаб-кулиб бемалол дам олиб келаверинглар. Сизларнинг болаларингиз бизларнинг ҳам болаларимиз, акаукалари, опа-сингиллари билан ўйнаб юришаверади...

Орадан беш-олти ой ўтиб кетди. Ҳаким Йўлдошев бетоб бўлиб қолди. Касалхонага олиб кетишди. Абдулла Қосимов ҳар икки-уч кунда унинг ёнига борар, докторлар билан гаплашар, қўшниси ёнида узоқ ўтириб унинг дардига малҳам бўлгиси келарди...

Улар ўнтўрт-ўнбеш йилдирки, ана шундай аҳил яшашади. Иззатҳурматларини авайлаб сақлашади.

Зокир Исроиловнинг редакцияга ёзган хатини ўқиб ўтириб, юқорида баён қилинган қўшниларнинг мутлақо тескариси бўлган қўшнилар ҳам бўларкан-да, дейсиз.

Ҳамсояси Абдураҳим Авлиёев сартарош бўлиб ишлайди. Топартутари чакки эмас, соч-соқолдан, суннат тўйларидан тушган пул уни андак кучайтириб қўйди, чоғи, кейинги вақтларда оёқ олиши ўзгарди, кўча-куйдаги гаплари дағдағали бўлиб қолди. Ҳеч кимни писанд қилмай қўйди.

Зокир Исроилов яхши ишлаганлиги учун бултур унга кажавали мотоцикл мукофот берилди. Коллективдагилар, кўпчилик қўни-қўшни уни табриклашди. Бу воқеа Абдураҳим Авлиёевга ёқмади.

Эшигидан ўзи аранг сиғади-ю, мотоциклни қаерга қўяркин, — деди у. — Яна у киши йўлкаларини асфальт қилдирибдилар, нишабини мен томонга тўғрилабди. Ҳали кўради, ўғилларим келсин, қон чиқмайдиган жойига...

Дилдаги ғараз, бахиллик, кўролмаслик қалқиб тилга чиқди. У ва хотини девор нариёғида юриб, ҳар хил гаплар билан Зокир Исроиловлар хонадонини мазах қилар, ҳақоратлар, туҳмат тошини ёғдирарди. Меҳнатга берилган Зокир эса эрталаб барвақт кетиб, кеч келар, «гапирди, қўйди-да, лаби бичилгунча вайсайвермайдими», деб уйдагиларнинг сўзини қайтарарди.

Йўқ, Абдураҳим сартарош гап гапириш билан қаноат ҳосил қилолмади. Мушт кўтаришгача бориб етди.

Зокир Исроилов ва унинг хотини билан бирга калтакланган пайтда воқеа устида ҳозир бўлган қўшнилари — Убайдулла Мусаев кўчасида турувчи Фотима Тешабоева, Жўра Пўлатов, Манзура Пўлатоваларнинг ёзиб беришларига қараганда Абдураҳим Авлиёев ҳақиқатан ҳам инсоний қиёфасини йўқотган ҳолда уч ўғли билан чиқиб, тракторчини ўласи қилиб урганлар.

Воқеа бундай бошланган: Зокир Исроилов ишдан келиб, дам олиб ётарди. Эшик тарақлайди. Наригн ёқдан бўғиқ овоз эшитилади. У шошилиб чиқади. Эшикни очса, Абдураҳим сартарош серрайиб турарди.

—Келинг, қани ичкарига, чой тайёр,— дейди Зокир.

Унинг гапи тугамай, илтифоти эвазига Абдураҳим Зокирга ҳа, йўқ, бе йўқ мушт туширади. У ўзини ўнглаб олгунча иккита қўл тўртта бўлади. Сартарошнинг катта ўғли Иброҳим етиб келиб, у ҳам «ишга» тушиб кетди. Уларга бу ҳам камлик қилди шекилли, иккинчи ўғли Анвар ҳам ота-акасининг ёнига кирди.

Зокирнинг хотини Хатира эрининг калтакланаётганини кўриб, ажратишга югуради ва додлаб қўшниларини ёрдамга чақиради. Буни кўрган Абдураҳимнинг кичик ўғли Ҳусан (яхши ҳамки, Ҳасани йўқ) онаси тенгги аёлни айвонга тортиб муштлай кетади.

Бўлиб ўтган хунук воқеа шундан иборат. Биз уни атрофлича текширдик. Биринчи бўлиб гувоҳларнинг хатларидан намуна келтирамиз.

«...Мен кечқурун ишдан қайтиб уйга кирсам, қўшнимнинг ҳовлисида дод, вой, шовқин эшитилди. Нима гап деб, ўша ёққа чиқсам Авлиёев ўғиллари билан Зокир акамни уришаётган экан. Мен уларни, калтакланаётган Хатира опамни ажратаман десам, менга ҳам дўқ қилишди. Фотима Тешабоева!» Яна:

«Мен ҳовлига кирганимда Авлиёев, ўғиллари Иброҳим, Анвар, Ҳусан ва хотини Мелилар Исроилов Зокирни, Исроилова Хатирани уришаётган эди. Биз уларни қутқариб қолдик. Пўлатов Жўра».

Яна битта:

«Абдураҳимнинг ўзи ҳам, хотини ҳам уришқоқ. Мени ҳам урган, Башарасини кўрсам этим уюшади. Зокирни, хотинини калтаклашгани рост. Маҳмудова Башорат».

Бунақа мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Моҳи Абудинова ҳам «менинг қизимни бекордан бекорга урган, улар бировнинг яхши ишини кўришолмайди, бахил одамлар», деб ёзади.

Зокир Исроиловлар калтакланаётганда тўполон устига чиқиб қолган қўшни шу қишлоқдаги касалхонанинг ҳамшираси Фотима Тешабоеванинг ёзишича, у Хатира опани ҳушсиз ҳолда кўради ва дарҳол биринчи ёрдамни кўрсатади. Аввал дори беради, кейин юрак уришларини яхшилаш мақсадида укол қилади.

Бу юқоридаги гаплар воқеа устида бўлган, уни олдини олишга ҳаракат қилган ва зўравонларнинг қўлини ушлаган кишиларнинг юракларидан чиқариб ёзган хатлари. Энди Янгийўл район ижроия комитети ички ишлар бўлими ходимлари чиқарган хулосага қулоқ солинг:

«Мен Янгийўл район ички ишлар бўлими участка инспектори, милиция кичик лейтенанти Маҳаматов қуйидагиларни аниқладим: Исроилов Зокир ва унинг хотини Набирани (аслида Хатира, нима учундир Маҳаматов Набира деб ёзган) Авлиёев Абдураҳмон (аслида Абдураҳим) ҳеч қандай сабабсиз уриб жароҳатлаган, лекин бу уларнинг саломатлигига хавфли зарар келтирмайди...».

Милиция ходими Исроиловларни ҳақиқатан ҳам бесабаб калтаклanganликларини тасдиқлайди, аммо унча хавфли эмас, дейди. Савол туғилади, шунча калтак есалар-да, буни қўшнилари тасдиқлаб турсалар, ҳатто улар Зокирни ва хотинини ўлимдан қутқариб қолдик, десалар-у, ҳаётларига унча хавфли бўлмаса. Азамат йигит, тоғни урса талқон қиладиган бульдозерчи Зокиржон бундан олдин соппа-соғ эди. Ҳозир у касалхонада ётибди. Яримта бўлиб қолди, иккинчи группа инвалидига чиқарилди.

Оддий меҳнаткаш инсон тақдирига бундай муносабатда бўлишни қандай баҳолаш мумкин? Ахир участка инспекторининг кўрсатмасида ҳам, қўшниларнинг ёзиб берган хатларида ҳам Исроиловлар оиласи кўпчилик бўлиб калтаклангани очиқ-ойдин айтиб турилибди-ку! Яна қандай далил, ҳужжат керак.

Коммунист Зокир Исроилов 1967 йилдан бери «Социалистик мусобақа аълочиси», «Коммунистик меҳнат зарбдори» деган гувоҳномалари бор. У Ленин юбилейи медали билан тақдирланган. Шундай азамат, меҳнатсевар йигит ишга яроқсиз бўлиб қолди. Ота-бола зўравон Авлиёевлар эса ҳамон дўппини яримта қилиб юришибди.

Тили найзадор, қўли югурдак, бу урушқоқларнинг қилмишига яраша чора кўриш вақти етмадимикин?

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

НИЛУФАРЛАР ЧИРОЙ ОЧДИ.

Ж. ТЎРАЕВ фотоэтюди.

Спорт

ЧОРАК ФИНАЛ ЎЙИНЛАРИ

Ўтган чоршанба куни Ереван, Днепропетровск ва Москва шаҳарларида СССР кубогининг биринчи чорак финал ўйинлари бўлди. Мамлакат чемпионлари — «Заря» футболчиларини қабул қилган «Арарат» командаси 2:0 ҳисобида ғолиб чиқди. Тўпларни Иштоян ва Маркаров киритдилар. Бу ғалаба билан «Арарат» мамлакат биринчилигидаги каби фахрли соврин учун курашда ҳам мукофотга асосий даъвогар эканлигини кўрсатди.

Москвадаги «Динамо» стадионида ЦСКА Киев динамочиларидан енгилди — 0:2. Тўпларни Колотов ва Веремеев киритдилар. «Днепр» ва «Спартак» 0:0 ҳисобида дуранг ўйнашди.

РАҚИБЛАР МАЪЛУМ

Цюрих шаҳрида Европа клублари ўртасида ўтказиладиган футбол турнирларига чек ташланди. Бу турнирларда қатнашувчи совет командаларининг дастлабки рақиблари маълум бўлди. Жумладан, СССР чемпиони «Заря» Кипрнинг «Апоэль» командаси билан учрашадиган бўлди. Кубок эгалари кубогида эса Москва торпедочилари Испаниянинг «Атлетико» (Бильбао) командаси билан, УЕФА кубогида Киев динамочилари Норвегиянинг «Фредрикстад», Тбилиси динамочилари Болгариянинг «Славия» клуби билан ўйнайдилар. Ташланган чекка кўра киевликлардан ташқари барча совет командалари биринчи турни ўз уйларида ўтказадилар. Биринчи давра мусобақалари 19 сентябрь ва 3 октябрга белгиланди.

СОВЕТ ШАХМАТЧИЛАРИ ОЛДИНДА

Англияда давом этаётган Европа команда биринчилигида совет шахматчилари Швейцария терма командаси билан учрашувни 5:1 ҳисобида ўз фойдаларига якунламоқдалар. Яна икки ўйин кечиктирилган. Бу ғалабадан сўнг мамлакатимиз шахматчилари 27 очко билан (кечиктирилган уч ўйин бор) олдинга ўтиб олдилар. Ватандошларимиз охирги турда Венгрия командаси билан ўйнайдилар. Бу учрашувда командамизга саккиз имкониятдан 1,5 очко олиш кифоя қилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 — Мультфильм. 18.55 — Мардлик — мангулик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Социализм дунёси (Москва). 20.15 — «Нознеъмат бунёдкори». 20.35 — Ўн минут музика. 20.45 — Ахборот. 21.00 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Вилис Лацисининг ижодий портрети. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Қўғирчоқ фильм. 11.40 — **Экваторлик йўловчи** (бадиий фильм). 18.30—МОСКВА. 19.00 — Концерт. 19.45 — ТОШКЕНТ. Элга хизмат — олий ҳиммат. 20.15 — МОСКВА. 22.00 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — **Мўъжизакор** (бадиий фильм). 23.10 — Музикали учрашувлар. 23.35 — Енгил атлетика бўйича СССР чемпионати. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15—Ўқишга марҳамат. 19.35 — Концерт. 20.05— **Фурқат** (бадиий фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/VII да **Йўқолган узук**, 14/VII да **Имон**.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Халқа — «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун). «МОСКВА» (10.00, 11.30, 13.00).

Анжелика ва қирол (2 серия) — «ВОСТОК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (14.30, 17.30, 20.30), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18.00, 21.00).

Филлар — менинг дўстларим (2 серия) — НАВОИЙ номли, «КЎКЧА», (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 15.00, 18.00, 20.45).

Мангу севги (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун). **Тасодиф** — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Фанфан-Тюльпан — «СПУТНИК» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Текумзе — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун). **Ҳамма иш шошилинч** — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 14.00, 16.00).

Ромео ва Жульетта (2 серия) — «ДРУЖБА» (12.00, 15.00, 18.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Уч юз спартанлик — «РАКЕТА». **Филлар — менинг дўстларим** (2 серия) — КИРОВ номли. **Оливер** — «ФЕСТИВАЛЬ». **Анжелика ва қирол** — «ХИВА».

А. С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА 14 ва 15 июль кеч соат 8 яримда Ўзбек давлат филармонияси «ШОДЛИК» АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Қатнашадилар: Ҳ. ҲАМИДОВ, (14 июлда), Д. ҚАЮМОВА, Ҳ. ЙЎЛДОШЕВ, Д. ЖАББОРОВА, Ҳ. ХОЖИЕВ, Н. ШЕРАЛИЕВА, Р. РАҲИМОВА, М. ШАРИПОВА, Қ. МЎМИНОВ ва бошқалар.

Билетлар сотилмоқда.

Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министрлиги МАРКАЗИЙ КОНСТРУКТОРЛИК ЛОЙИҲА-ТЕХНОЛОГИЯ БЮРОСИГА инженерлар: конструкторлар, механиклар; слесарлар, электр пайвандчилар, токарлар, секретарь-машинисткалар, машинисткалар, бухгалтер.

КЕРАК

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»ГА ҚАРАШЛИ 8-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИНИНГ 4-ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА ғишт терувчилар, дурадгорлар, арматурачилар, монтажчилар, бетончилар, электр пайвандчилар, ёрдамчи ишчилар

КЕРАК

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланади.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Индекс 64633. В.1776. Р—01600.